

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Kongres v viharju vojne

Svetovni slovenski kongres se je konstituiral kljub težkim razmeram v domovini

Ustanovno zasedanje Svetovnega slovenskega kongresa, »nova kapljica pri prizadevanjih, da bi slovenski narod razmišljal bolj povezano, bolj narodno in bolj državniško,« kot ga je označil eden od številnih govornikov v Cankarjevem domu, se je začel dan po slovesnostih, s katerimi je Slovenija proslavila svojo samostojnost. Če bi živeli v normalnem delu sveta, bi kongres lepo zaokrožil slovensko državotvorno zrelost, tako pa so v istem času, ko so delegati z vsega sveta, domovine in zamejstva poslušali pozdravne govore in sami govorili o velikih idejah, po slovenskih cestah rohneli tanki jugoslovanske armade in mečkali pred seboj in pod seboj vse, kar so jim postavili v oviro. Mlada slovenska država, stara komaj en dan, je morala zagrabiti orožje in se braniti pred okupatorjem, ki je prihrumel z juga, da z ognjem in mečem »pozdravi« dosežke bratskega slovenskega naroda.

Zaradi hitro nastalih vojnih razmer, je bil hudo okleščen sicer bogat in pester program spremljajočih prireditve kongresa, sam kongres je trajal namesto načrtovanih štirih samo dva dni in vojni piš je spraznil skoraj četrtino sedežev v dvorani Cankarjevega doma, kjer so zasedali delegati iz mnogih držav, vendar je bil Svetovni slovenski kongres kljub vsemu ustanovljen in je deloval v vseh svojih sekcijah, od kulturne, zgodovinske, pravne, znanstvene, teološke—etične, etnološke prek sekcije za vračanje Slovencev v domovino, sekcije za Evropo, za slovenski jezik, za mladino do zdravniške, geopolitične in študentske sekcije. Slovenski svetovni kongres se je konstituiral, izvolil svoje vodstvo, sprejel statut in določil sedež, ki je zaenkrat v Trstu, kar je zaradi razmer razumljivo.

Kongres se je potrdil kot skupna organizacija vseh Slovencev, kot združevalna moč raznolikosti političnih in nazorskih prepričanj in v dopuščanju več zgodovinskih resnic. Slovenstvo je postavil nad vse tisto, kar je dolgo in v marsičem še zdaj razdeljuje Slovence. Kot najbolj aktualna in nujna naloga iz programa delovanja Svetovnega slovenskega kongresa so se seveda izluščila prizadevanja za mednarodno priznanje slovenske države, kar so skupaj z obsodbo agresije Jugoslovanske armade nad Slovenijo in poskusa njene okupacije slovenskega ozemlja vpisali v deklaracijo.

M. MARKELJ

Prebeg pogumno, a tvegano dejanje

V Metliki sorazmerno mirno — Most na Hrvaško še zaprt — Šest prebegov

METLIKA, nedelja. — V Metliki dopoldne ni bilo alarma za letalski napad, kljub temu pa je velika večina prebivalcev, ki so seveda budno spremljali poročila po radiu in televiziji, upoštevala navodila, kaj naj ukrenejo v primeru letalskega napada po preteku ultimata generalov iz Beograda. Večje panike ni bilo, nastalo pa je nekaj gneče po blokih, kjer so se prebivalci težko znašli v večnamenskih kletih, natrpanih z vso mogočo kramo. Kot primerno zaklonišče se je izkazala vinska klet, kamor delavci milice in civilne zaštite usmerjajo tiste, ki doma nimajo primerne zaklonišča.

Po preklicu letalskega napada se je v opustelo mesto vrnilo nekaj življenja. V skladu z napeto varnostno situacijo je okrepljena posadka metliške poli-

KORISTEN ALARM

KOČEVJE — Alarm zaradi nevarnosti zračnega napada minulo nedeljo je bil prav gotovo v več ozirih koristen. Ljudje so se pozanimali, kje so zaklonišča. Ponekod so bile težave s ključji kletnih prostorov, kar bodo zdaj odpravili. Spoznali pa so še, kaj je najbolj nujno odnesti ob alarmu s seboj v zaklonišče. Tudi občinsko vodstvo civilne zaštite je poskrbelo za obveščanje, kje so zaklonišča in za označitev poti do njih. Gotovo pa je ob tem resnem položaju ugotovilo morebitne pomanjkljivosti, ki jih bo v okviru možnosti odpravilo. Zanimivo je tudi, da ob alarmu ni bilo nobene panike. Ljudje so odšli v zaklonišča ali kletne prostore in jih skušali urediti tako, da bi bili tudi v primeru bombardiranja kar se da varni.

Slovenija
Moja dežela.

Kdo bo povrnil škodo?

Obvestilo zavarovalnice Triglav, d.d.

1. Z napadom jugoslovanske armade je v Republiki Sloveniji dejansko nastalo vojno stanje. Že doslej je bilo uničeno premoženje velikih razsežnosti; na obeh vojskojočih se straneh in tudi med prebivalstvom že imamo prve žrtve v Sloveniji.

Prebivalci Slovenije se upravičeno sprašujejo, kdo in kako jim bo povrnil nastalo škodo.

2. Delavci Zavarovalnice Triglav p.e. Novo mesto bomo vsem oškodovancem, ne glede na to, ali so zavarovani ali ne, pomagali tako, da jim bomo na njihovo željo ogle dali poškodovano premoženje, kot so npr. avtomobili in druga vozila, stavbe, infrastrukturni objekti, poljščine in ostalo, ter ocenili nastalo škodo, kar jim bo lahko služilo pri uveljavljanju povračila vojne škode. To bomo storili takoj oziroma čim bodo dovoljevale okoliščine.

3. Glede na to, da je marsikatera žrtev vojaških spopadov in uničeno premoženje zavarovano pri naši za-

varovalnici, dajemo tole obvestilo: Škodnih posledic vojnih dogodkov zavarovanje praviloma nikjer v svetu ne krije. Škode so namreč tako velike, da jih ne more prevzeti nobena, še tako velika zavarovalnica. Za odškodovanje prizadetih je potrebna angažiranost celotne družbe, običajno celo mednarodne. Tem načelom sledi tudi naša zakonodaja, ki iz zavarovalnega krija izključuje vse škodne primere, nastale zaradi vojnih dogodkov. Zato tudi Zavarovalnica Triglav teh škod ne krije.

Seveda pa bo Zavarovalnica Triglav plačnik za vse škodne primere, ki nastanejo v času vojne, pa niso v neposredni vzročni zvezi z vojnimi operacijami.

4. Oškodovance prosimo, da se za podrobnejše informacije obrnejo na najbližjo enoto Zavarovalnice Triglav.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.
PE NOVO MESTO

Le navaden požar

V Suhi krajini zatulile sirene — Gorela zidanica

ŽUŽEMBERK, ponedeljek dopoldne — Predsednik krajevne skupnosti Žužemberk Janko Skube je sporočil, da so v soboto popoldne sklicali enote civilne zaštite in ekipe prve pomoči, pregledali pripravljenost in dopolnili opremo. V nedeljo dopoldne so se ob nevarnosti letalskega napada zopet zbrali in ugotovili, da je pripravljenost dobra. Razšli so se s sklepom, da se bodo ob nadaljnjih alarmih za nevarnost, če ti bodo, zbrali na svojih mestih brez posebnih pozivov.

Večje navedbe v Suhi krajini, ki neposredno vojaške agresije ne občuti, ob najavljenem letalskem napadu ni bilo, je pa prebivalce nekoliko vznemirila alarm, ki se je oglašil v nedeljo popoldne. Izkazalo se je, da gre le za požar, ki je nastal v neki zidanici v Borštu pri Velikem Lipovcu.

ALARM IN OKVARA USTAVILA VLAK

TREBNJE — Motorni vlak, ki vozi med Sevnico in Trebnjem je v ponedeljek popoldne na progi zaradi alarma pred letalskim napadom zaustavil vožnjo proti Trebnjem. Ob odhodu iz Trebnja si je taisti vlak popoldne pri vrnitvi proti Sevnici nabral še okrog 45 minut zamude zaradi okvare motorja. Vlakovodja in strojevodja nista hotela prepustiti ničesar slučajnosti, da ne bi vlak običal na proti kje okrog Mokronoga, kjer podoficir JA grozi, da bo poglal v zrak velikanska skladišča goriva. Zato so s pomočjo prometnikov s trebanjske železniške postaje problem rešili v prid, sicer maloštevilnih potnikov.

CENTER ZA PREBEGE

RIBNICA — V Ribnici so v terek organizirali center za prebegle vojakke. Starši lahko pridejo ponje kar v Ribnico. Med prebeglimi je največ Hrvatov. Starše prebeglih so iz Ribnice že obvestili, zato niso potrebni klici staršev v Ribnico.

cijske postaje budno nadzirala tudi ves, seveda dokaj redek avtomobilski promet v Metliko in mimo nje. Komandir postaje Andrej Šenica je povedal, da je bila minula noč mirna. Poskrbeli so za šest vojakov, ki so prebežali iz jugoslovanske vojske na hrvaškem ozemlju. Vseh šest je slovenske narodnosti. Tri so

• METLIKA, ponedeljek zjutraj — Do sedaj je preko policijske postaje Metlika zapustilo svoje enote na področju sosednje Hrvaške že sedemnajst mladih slovenskih vojakov. Domala vsi so bili napoteni v domače okolje, trije, za katere pa je pot zaradi oddaljenosti do doma negotova, so se javili za služenje tukajšnji TO. Prav sedaj se pripravljajo za odhod domov trije mladi Novomeščani. Komandir postaje Andrej Šenica je povedal, da so že vzpostavili stike s hrvaško MUP, ki je obljubila, da bo pomagala slovenskim vojakom omogočiti varno pot od krajev služenja vojašine do Metlike. Pravkar je prišel namreč klic iz nekega vojaškega skladišča na Hrvaškem. Večja skupina vojakov bi ga rada zapustila in sprašuje, kam naj se obrne. Metliški miličniki so jim svetovali, naj se obrnejo na MUP, ki jih bo napotil v Slovenijo.

takoj poslali naprej proti Novemu mestu, drugi pa so ostali v Beli krajini.

»Prebeg je zelo pogumno dejanje. Vojaki, ki so prišli preko Kolpe, so povedali, da je še veliko takih, ki bi radi zapustili jugoslovansko armado, a so vsi zelo strogo nadzorovani, zato je tako dejanje zelo tvegano,« je povedal komandir policijske postaje Metlika Andrej Šenica. T. J.

LE NAVIDEZEN MIR — Takoj ko je bila oznanjena prenehanje nevarnosti letalskega napada, so dvorišča pred metliškimi bloki oživila. Otrokom res ne gre zameriti, da jim je več za sproščujočo igro z žogo kot pa za nerazumljive in nevarne igre, ki se jih gredo odrasli. (Foto: T. Jakš)

Še sreča, da je v Metliki vinska klet

Z zaklonišči, za katera so plačevali, si ne bi mogli pomagati

METLIKA — Medtem ko so ob alarmu za zračni napad in tudi še veliko prej ljudje po radiu lahko slišali navodila, kam naj se v nevarnosti zaklonijo, pa so morali Metličani spravevati, kam naj tečejo in kje so v Metliki javna zaklonišča. Da teh sploh ni, so nekateri zvedeli šele v nedeljo zjutraj. Tej neobveščenosti je delno kriv optimizem prebivalcev, ki si niso hoteli priznati, da bodo zaklonišča tako rekoč sredi Evrope in na pragu 21. stol. sploh kdaj potrebovali, delno pa tudi to, da so bila zaklonišča dolgo v Metliki tabu tema. Še ne dolgo nazaj si je tisti, ki si je upal vprašati, zakaj ljudje plačujejo za zaklonišča in kje je videti tudi učinek tega plačevanja, nakopal najmanj zamero vprašanega.

Ljudje so morali biti torej tihi in plačevati. In če je graditelj še pred manj kot desetletjem omenil, da bo raje, kot bi plačal visoko vsoto za zaklonišče, ki je takrat znašala kar nekaj povprečnih plač, zaklonišče zgradil v svojem domu, so mu odgovorni našli toliko dodatnega dela, od dodatnih načrtov, obiska raznih komisij in ne vem še česa, če se bo spustil v to »avanturo«, da si je graditelj, zlasti še, če v gradnji ni bil preveč izkušen, raje premislil. V strahu, kaj vse mu bodo napravili na ramena in toliko časa bo vse to trajalo. Ob vprašanju, če je kakšno zagotovilo, da bodo zares zgradili zaklonišča ali se bodo šli ljudje lahko skriti le pod tiste bankovce, ki so jih za ta namen plačali, pa so odgovorni samo skomignili z rameni. Kako so skomignili v nedeljo zjutraj, sicer ne vemo, da pa je bilo med Metličani veliko takih, ki so jim ob spominu na vse to iz ust ušle grde besede, je zagotovo. Metliška občina je ne nazadnje ena redkih, morda celo edina v Sloveniji, ki nima niti enega javnega zakloniščnega mesta. Še sreča, da ima vsaj vinsko klet.

M. BEZEK-JAKŠE

NI VRNITVE

KOČEVJE — »S poti, na katero smo krenili, ni povratka...« groženi ugotavljamo, da se v nekaterih glavih tudi po zlomu realnega socializma v tej državi ni nič premaknilo. Za ohranitev svojih privilegijev in nadvlade nad drugimi narodi podpihujejo in mobilizirajo pod krinko nacionalne ožrežnosti dele svojih narodov in potiskajo državo na rob državljanske vojne,« je med drugim poudaril v govoru na sešnanosti ob dnevu osamosvojitve v Kočevju predsednik občinske skupščine Mihael Petrovič in kritično nadaljeval, da je nova oblast dobila izkoristila Kočevsko, da je razkrila grehe starega režima, storila pa za Kočevsko ni nič.

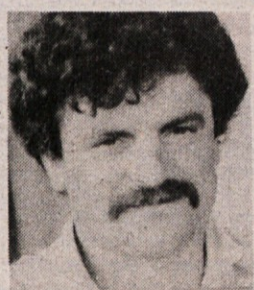
Svečanost se je začela že ob 17. uri 26. junija z nastopom ansambla Mak, se nadaljevala s koncertom Delavske godbe Kočevje in njenih plesnih skupin ter mašo za domovino v župnijski cerkvi v Kočevju. Osrednja prireditev se je začela ob 21. uri, na njej pa je predsednik občinske skupščine Mihael Petrovič posadil Lipo, ki jo je nato blagoslovil dekan Božidar Metelko. Sledilo je potrkavanje in zvonjenje. V kulturnem programu je nastopil še cerkveni zbor Cantate Domino in Pevski zbor Svoboda Kočevje pod vodstvom Melite Vulc.

Samostojna SLOVENIJA 1991

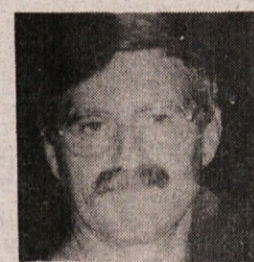
Naša anketa

Poti nazaj ne more biti!

26. junija je Slovenija še praznovala razglasitev samostojnosti, že naslednji dan je generalštab jugoslovanske armade, ki očitno nima več poveljnika nad sabo, ampak sprejema odločitve samostojno, nad mlado državo in nad njene prebivalce, ki preprosto niso mogli več dihati znotraj nekdanj (bolj kot ne prisilno) bratske Jugoslavije, poslati tanke in oklepnike. V njih so večinoma mladi fantje, tudi Slovenci, vsem pa so natvezli (tako vsaj pravijo srečniki ubežniki), da gredo braniti zahodno jugoslovansko mejo pred tujimi vojskami. In tanki, ki so brezobzirno podirali vse pred seboj, so bili šele začetek. Že v petek smo prvič bežali v zaklonišča. V enotah zdaj samo še okupatorske in sovražne JA v Sloveniji prihaja do razcepov, vojaška vrhuška pa nadaljuje z vojnim ustrahovanjem Slovenije. Pri tem ji niso mar mednarodne konvencije, sporazumi, pravila obnašanja in navsezadnje osnovna vojaška čast. Slovenija je — v položaju, ko umika nazaj ne more biti — vsekakor na težki preizkušnji, za katero se imamo zahvaliti morilskim generalom in njihovemu prav takemu vojaškemu aparatu, pa tudi svetu, ki šele zdaj, ko nam grozi genocid, kaže očitne simpatije za Slovenijo, njene prebivalce in njihovo hotenje, ki so ga drugi uresničili že davno: samostojno urejati življenje v svojem domu. Upajmo, da bodo te simpatije dovolj velike, široke in močne, kajti nekaj je jasno: v bivši Jugoslaviji očitno ni prav ni kogar več, ki bi mu še lahko verjeli in se z njim o čem dogovorili.

VLADO STARŠINIČ, tajnik črnomaljskega Demosa: »Razglasitev samostojne Slovenije je formalno-pravna razglasitev države, marsikaj pa bo še potrebno urediti. Bivša Jugoslavija si je s posegom JA naredila medvedjo uslugo in je le še potrdila, kako prav smo imeli Slovenci, da smo se odločili za samostojnost. Za nas poti nazaj ni več, saj je naša odločitev tudi posledica doseganja življenja v Jugoslaviji. Verjamem, da nas bodo druge države priznale, saj je naklonjenost precejšnja.«

URBAN DOBOVŠEK, direktor Varnosti v Kočevju: »Po osamosvojitvi najprej slavje, nato pa zavzeto delo in bo boljše. Vsaka stvar pa terja svoj čas in bo treba veliko potrpežljivosti, da se bodo s tem sprijaznili doma in v tujini. Najpomembnejše je, da se ne bi pretrgli gospodarski tokovi. Letala, ki preletavajo, tanki in vojaki zbujajo skrb, a pričakujem, da se bo tudi to uredilo, saj si vendar noben pameten ne more želeli spopadov.«

MARIJA CUGELJ, upokojenka iz Trebnja: »Vsekakor nam ne more biti vseeno, če bi ostali v samostojni neodvisni Sloveniji brez tuje pomoči. Mislim predvsem na finančno pomoč, na tuja posojila, ki nam bodo zdaj še bolj močno potrebna, da bomo postavili naše gospodarstvo na bolj zdrave temelje. Sicer pa sem prepričana, da bi tudi brez te pomoči nekako zvozili. Zdjaj želimo, da bi šlo brez večjih žrtev.«

DRAGO SIMONIŠEK, upokojenec iz Armeškega: »Po osamosvojitvi bo očitno šlo z vsem bolj na tesno. Morali bomo pridno delati, kot vedno. Ampak tudi vodstvo Slovenije bo moralo biti zelo iznajdljivo. V takih razmerah mora skrajno odgovorno delati, da bo izpolnjeno, kar so napovedovali. Če bomo v prihodnosti res samostojni, se bo videlo, kako gospodarimo. Potem se ne bo več dalo izgovarjati na napake drugih.«

SLAVKO PAIČ, obrtnik iz Krške vasi: »Mislim, da bomo morali zdaj vsi skrajno resno delati. Samo z delom se lahko prebijemo skozi vsesplošno krizo, ko se bodo tanki umaknili. Vlada bo verjetno imela težave, ko bo organizirala življenje in delo v novi državi. Osamosvojitve tu ob meji ne bo razdelila ljudi, saj so stiki med njimi trdni. S strani Hrvaške do Slovenije najbrž tudi ne bo gospodarske blokade, saj je z njo močno gospodarsko sodelovanje.«

MARTIN MATJAŠIČ, mehanik iz Rožalnica pri Metliki: »Samostojnost in neodvisnost bomo morali varovati in vztrajati pri naši suverenosti. Slutil sem, da najbrž ne bo šlo vse gladko. Jugoslovanska armada je doslej seveda lepo živela in te lagodnosti noče kar tako izpustiti iz rok. Sedaj gre tudi za njeno preživetje. Mislim pa, da bo končno tudi svet spregledal, da tako kot doslej v Jugoslaviji ne gre več in da je Slovenija na pravi poti.«

ALOJZ ANZELJČ, upokojenec iz Sevnice: »Ves čas sem se nekako bal, slutil sem, da bi lahko jugoslovanska armada z oboroženo agresijo ogrozila samostojnost in suverenost Slovenije. Zdjaj, ko si je vojaška vrhuška v Beogradu zares privoščila to drago avanturo, mislim, da moramo odločno vztrajati pri sprejetih odločitvah. Bomo pač morali s še večjim zanosom zgraditi čvrste temelje našega gospodarstva, s tem pa tudi mlade države.«

VINKO MAROLT, kmet iz Gornjih Kašič pri Ribnici: »Vsi smo upali, da bo po osamosvojitvi bolje, zato smo se na referendumu tudi tako odločili. Enkrat tudi bo bolje. Zdjaj bo bolj pregledno, koliko v resnici naredimo in veljamo in toliko bomo, upam, tudi imeli. Tujina ima predstavo le o celotni Jugoslaviji, ne pa tudi o posameznih delih, kar se pa zdaj spreminja. Upam, da nam zahodne države ne bodo delale toliko težav, kot so nam jih obetale pred osamosvojitvijo in posegom JA.«

Nove slovenske zastave iz Novega mesta

NOVO MESTO — Ob proglasu samostojne Slovenije in po njej so po celi Sloveniji zavirale nove slovenske zastave. Marsikatera med njimi je bila narejena v Novem mestu, v firmi Matjaža Vodeba. Po vpraševanju po slovenskih zastavah je še sedaj tako veliko, da v tej firmi nikakor ne morejo sproti zalagati trgovin, čeprav delajo tako rekoč neprekinjeno.

Pravzaprav smo začeli zastave delati šele v sredo zjutraj, saj so novi slovenski grbi, ki je tudi na zastavi, na skupščini sprejeli šele v ponedeljek. Ker smo že daj časa v dobrih stihih tudi s poslancem Žagarjem iz komisije za državne simbole, smo takoj dobili fotokopijo novega grba naravnost z zastave, ki je visela v republiški skupščini, da smo lahko organizirali tiskanje grba, je povedal Matjaž Vodeb, ki ima svojo delavnico v Dilančevi ulici v Novem mestu. »Že daj časa dobro sodelujemo z mariborsko firmo Svila in skupaj smo razvili tehnološke postopke za proizvodnjo blaga za zastave. Naša slovenska trobojnica je namreč v enem kosu in ni šesita iz treh travok bele, modre in rdeče barve. Gre za en sam trak, saj bi sicer zastavo po šivih vleko skupaj. Tribarvni trak za zastavo je iz po-

NE MOREJO NAREDITI DOVOLJ ZASTAV — Pri kooperativnih in v Vodebovi delavnici v Novem mestu ne morejo narediti toliko novih slovenskih zastav, da bi zadostili velikemu povpraševanju.

liamida, barve so obstojne, tako da zastava ne obledi in je tudi na pogled lepa in sijajna. Slovenski grb, kot rečeno, sedaj tiskajo posebej, potem pa ga na vsako zastavo posebej našijejo. »To vso stvar tudi precej zaplete in podraža, zato bomo kmalu, v kakšnih dveh tednih, tudi grb tiskali naravnost na zastave oziroma na trak,« obljublja Vodeb.

Slovenske zastave so velike 3, 2 in 1 meter in glede na dolžino tudi različno široke. Največje povpraševanje je seveda po »hišnih«, dvometrskih zastavah. »Proizvodnja je organizirana preko kooperantov in naredimo lahko kakih 100 zastav na dan, šlo bi jih pa tudi po 200 ali celo 300 na dan.

A. B.

Šef proti železniški blokadi

Kljub nasprotovanju šefa sekcije Stipanovića so novomeški železničarji še pravi čas blokirali železniški prehod v Bršlino

NOVO MESTO — Tako kot večina pomembnih prometnih točk, kjer bi lahko ustavili ali preprečili premik sovražnikov ali njihov napad, je blokirani tudi železniški prehod v Bršlino v Novem mestu. Ta prehod je še posebej pomembna in občutljiva točka, saj je tako rekoč v neposredni bližini bršlinske vojašnice. Prehod je sedaj trdno blokirani, saj ga zapirajo tako dva tovarnjaka, eden s priplopnikom in naložen s hlodi, predvsem pa, kar je še posebej učinkovito, kompozicija kakih 10 tovarnih vagonov, kar je tako rekoč neprehodna ovira. Železničarji novomeške postaje so se izvršno izkazali, saj so to blokad postavili kljub ostremu nasprotovanju Anteja Stipanovića, šefa novomeške sekcije za promet, se pravi najvišjega železniškega šefa na Dolenjskem.

Šef novomeške železniške postaje Marjan Primc je bil tistega kritičnega dne še na službeni poti na Madžarskem, vendar je obisk prekinil takoj, ko je zvedel, kaj se dogaja v domovini, in se je vrnil domov. Njegov namestnik ter vsi drugi odgovorni delavci pa so zaslužni, da je bila blokada postavljena kljub odločnemu nasprotovanju Stipanovića. »Bil je najbolj usodni trenutek, ko se je kolona vojaških transporterjev že premikala s Pogancev proti Novemu mestu.« Od teritorialne ogorčenosti železničarji. »Na teritorialne obrambe smo dobili navodilo, naj takoj zaščitimo železniški prehod v Bršlino in v Potočni vasi. Šef sekcije, ki je tudi komandant narodne zaščite za dolenjsko železniško območje, pa je hotel to preprečiti, češ da ni za postavitev barikade dobil navodila iz Ljubljane in nam zabrusil, da njemu lahko komandirajo samo iz republike,« so povzemali dogodke tistega usodnega

časa Primc, njegov pomočnik Režek in razporejevalec Koželj. Le energičnemu nastopu in nepopustljivemu ravnanju pomočnika šefa bršlinske železniške postaje, vlakovnih odpravnikov in železniških delavcev se lahko zahvalimo, da je bila barikada na prehodu še pravi čas postavljena. »Tako kot je ob 10.04 odpeljal vlak št. 3110, smo kljub nasprotovanju Stipanovića prehod blokirali tako, da smo na manipulativni tir pripeljali kakih 10 visokih odprtih tovarnih vagonov. To je izredno učinkovita blokada, vsak vagon je težak 22 ton, speti skupaj so nepremakljivi, tudi če bi jih na kakšen način podrl, so visoki 2,5 metra in za oklepna vozila še vedno neprehodna ovira. Povedati je treba še to, da je nacionalna sestava zaposlenih na železnici zelo pestra, vendar so vsi naši delavci, Slovenci, Bosanci, Srbi, pri postavljanju barikade in pri vseh drugih delih pokazali izredno pri-

zadevnost,« jih pohvalijo njihovi predstavitelji.

Milo rečeno nerazumljivo ravnanje šefa sekcije Stipanovića se je nadaljevalo tudi kasneje. V petek, ko je prišel šef postaje Primc na delo, so se miličniki in teritorialci tako in tako obračali samo se nanj. Kljub temu je Primc šefa sekcije vprašal, če je potrebno na postaji dežurstvo, pa mu je ta odvrnil, da ne. Primc je kljub temu ostal na postaji celo noč. Nasploh so se železničarji ves čas

POSTELJA POD KOSTANJEM — Teritorialci, miličniki in drugi branilci svobode in neodvisnosti naše domovine in države Slovenije, v glavnem mladi fantje, ne spijo tudi po cele noči. Brž ko mine nevarnost ali jih na položajih zamenjajo kolegi, si počijejo koticček za počitek. Tale mladenič si je »posteljo« našel kar pod kostanjem ob barikadi čez železniški prehod v Bršlino in v sončnem dnevu mirno zaspal. (Foto: A. B.)

obnašali zelo odgovorno. Ob alarmu za nevarnost zračnega napada so v Mirni Peči ustavili poln potniški vlak, kakih 200 čakajočih potnikov na novomeški postaji pa so napotili v bližnji tunel, kamor so se umaknili tudi železničarji. Glede na to, da je pretila nevarnost zračnega napada in da lahko od okupatorske vojske pričakujemo vse, so hoteli imeti torbice s priborom za prvo pomoč in osebno zaščito, vključno s plinskimi maskami. Šef sekcije Stipanović jim ni dovolil, da bi iz skladišča vzeli ta pribor. Tako se je to zavleklo od enih do štirih popoldne in so pribor dobili šele, ko so se obrnili na miličnike in teritorialce.

Že prej, v petek zjutraj, pa so železničarji spet mimo šefa sekcije in proti njegovi volji v dogovoru s teritorialci postavili vagono tudi na tiru proti Straži, da so tako zakrili pogled na blokadno streho bližnjega garnizona, kjer so bili razmeščeni ostrostri. »Tukaj jaz komandiram!« se je drl Stipanović in vpil na Primca, če ve, kakšen je postopek. »Mi vemo, kakšna je naša dolžnost!« mu je v imenu vseh odgovoril Primc.

A. B.

RANJENA TERITORIALCA

RIBNIKA — O pogovoru s predstavniki vojaške enote v Ribnici je povedal isto tudi predsednik občinske skupščine Ribnica Franc Mihalič, ki je tudi sodeloval v njih. Potrdil je, da je o razmerah pri nas obvestil župana po-bratene občine Arcevia v Italiji, da bi v svojih in italijanskih sredstvih obveščanja zagotovili pravilno obveščanje o razmerah pri nas, s čimer bi nam najbolj pomagali. Povedal je še, da so občani vzel alarm za letalski napad v nedeljo dopoldne resno in se disciplinirano ter mirno umaknili v zgrajena zaklonišča in v naravna zaklonišča (kraške jame). Pri odgovornem za vojaške zadeve pa smo zvedeli, da v glavnem drži vse tisto, kar je bilo povedano o boju v Ribnici v petek popoldne, ko sta bila ranjena dva pripadnika teritorialcev, in da so bili ranjeni tudi na strani JA. Ranjena TO sta Roman Lunder in Miran Tropa.

A. B.

Bo drama v Mokronogu le končana?

Podoficir JA Grujević hudo ranil poveljnika posadke, prevzel komando in grozi s katastrofo

MOKRONOG — Ali bo Slovenija ob agresiji okupatorske JA poleg vseh žrtv doživela še katastrofo nesluhen ekoloških, a tudi drugih razsežnosti? To se z veliko tesnobo v srcu sprašujejo zlasti ljudje, ki živijo v Mokronogu in njegovi okolici, potem ko je podoficir JA zagrozil, da bo spustil v zrak ogromna skladišča rezerv goriva, shranjenega ob vznožju Slančevega hriba in v okolici.

Tod naj bi JA hranila najmanj 1,2 milijona litrov bencina in nafte, poznavalci, med njimi tudi taki, ki so več let delali v teh skladiščih, bodisi kot redno zaposleni ali v rezervni sestavi JA, pa domnevajo, da je tod od 8 do 15 milijonov litrov kerozina in različnih drugih naftnih derivatov. Če bi prišlo do eksplozije, potem bi ta ogrožala območje kakih 10 km naokoli. Seveda pa moramo takoj pristaviti, da nihče še ne more oceniti, kaj bi to pomenilo za onesnaženje voda in zraka. V bližini omenjenih skladišč namreč teče potoka Jeseničica in Bistrica, ki se izliva v Mirno, ta pa bi lahko bila tudi neposredno ogrožena.

Vse te skrbi bi bile seveda odveč, ako bi bil možen razumen dogovor s starejšim vodnikom Dragomirjem Grujevićem, ki je nasilno prevzel oblast v svoje roke potem, ko je že kazalo, da se je posadka JA, ki varuje omenjena skladišča pri Mokronogu, s slovenskimi teritorialci že dogovorila, kdo bi hotel prestopiti k njim, kdo oditi domov in kdo ostati v postojanki. Poveljnika posadke, kapetana Branimirja Furlana iz Mokronoga, je Grujević, po narodnosti Srb, po teh dogovorih zvečer v vojašnici

hudo ranil. Furlanu je uspelo, da se je prebil iz postojanke, kjer so ga naši miličniki pričakali in ga brž odpeljali v novomeško bolnišnico. Grujević je potem še tiste vojake, ki so bili v civilnih oblekah in so hoteli iz postojanke, hotel prisiliti, da bi ostali. Prišlo je do hudega spora med oboroženimi vojniki in samostojnim poveljnikom. Po nekaterih govoricah naj bi bil tedaj Grujević ustrelil enega vojaka, dejstvo pa je, da je 10 vojakov slovenske narodnosti, od skupno 45-članske posadke, zdaj že zunaj ograje postojanke oz. skladišča na varnem.

Ko smo med ljudmi preverjali, kdo je pravzaprav Grujević, ki skuša ustrahovati (tudi svoje dovčerašnje sodelavce, sosedne in znance) z raznimi ultimati slovenski vojski, od tistega, naj bi omogočili prehod oklepnikom, ki so jih postavili pri Medvedjeku, pa, da naj omogočijo njegovi družini varen umik, mu priskrbijo hrane itd., ker bo sicer v nasprotju zažgal skladišča goriva, smo dobili presenetljivo ugodno podobo. Nič kaj skladno z njegovimi zmedenimi in grozilnimi izjavami po sloven-

• Med komaj verjetnimi novicami, ki pa je absolutno preverjena, je vest, da je dovčerašnji starejši vodnik in po Kadijevićem ukazu današnji poročnik tehnične službe Dragomir Grujević, ki ogroža Mokronog, med pogajanj s TO ultimativno rekel, da skladišča goriv ne bo vrge v zrak, če mu slovenske vojaške oblasti omogočijo, da gre v novomeško bolnišnico in tam usmrti svojega nadrejenega, kapetana Branimira Furlana! Kot je znano, je Furlana, potem ko se je vsa mokronoška posadka dogovorila o predaji, odhodu domov ali ostanku v kasarni, v dimlje ustrelil ravno Grujević. (M. B.)

skem radiu v ponedeljek. Razumljivo je, da naši sobesedniki nečesto biti imenovani, kaj šele, da bi dovolili fotografiranje. Pri večini je prisoten strah pred »kosovci«, ki da ne izbirajo sredstev. Za

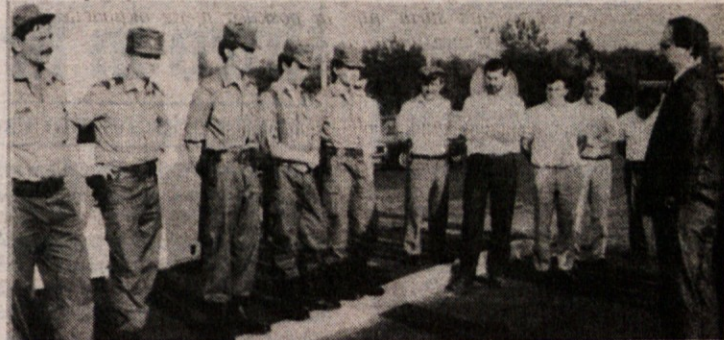
Grujevića pravi rezervist JA, ki mu je bil več let podrejen, da je bil kot starejši sicer pravi poklicni vojak, toda poslušnosti izvrševalec ukazov od zgoraj, torej, da bi bil pripravljen storiti vse, kar mu ukažejo njegovi nadrejeni. Se pravi, da bi tudi uničil skladišča, sebe, 34 vojakov in starešin, ki naj bi ostali z njim za ograjo postojanke, in še marsikaj. Bi pa tudi popustil, če bi mu njegovi nadrejeni v resnici ukazali, naj se umakne. Kako je z iskrenostjo in častjo JA, pa smo se v zadnjem času še posebej nazorno lahko prepričali, saj zlorabljajo oznake mednarodnega Rdečega križa za ugrabitve (primer Miloševića v Mariboru) ali pa celo streljajo iz helikopter-

jev s takimi oznakami na civiliste, kar se je primerilo v ponedeljek na Vrhniki, kjer je obležala hudo ranjena ženska. Simptomatična je tudi poteza, ko so iz novomeške garnizije poslali v vojaškem vozilu Grujeviću hrano in vodo, pri tem pa so hoteli v Mokronogu prehitopiti še pribor za miniranje, ki pa so ga naši varnostni organi ob pregledu vozila v Trebnjem k sreči odkrili. Komandant novomeške garnizije polkovnik Bogičević, ki je, mimogrede povedano, Grujevićev nadrejeni in je bil tudi vodja te nenavadno pisane ekspedicije, seveda naj ne bi imel z minerskim priborom nikakršne zveze.

Tisti, ki Grujevića poznajo, pravijo, da je dovolj indoktriniran, da bi torej lahko od njega v službi pričakovali prav vse. V Mokronogu, kjer je doslej stanoval v bloku, skupaj s svojo ženo, tudi Srbkinjo, in dvema sinovima, velja za družabnega, pridnega krajana. Kar dobro se je naučil slovensčine in se navzel tudi nekaj slovenskih naved, pogosto je kaj delal v tamkajšnji mehanični delavnici. Glasno je razmišljal o tem, da bi po treh letih, kolikor naj bi po prvotnih predvidevanjih slovenskih oblasti JA še ostala v naši samostojni državi, ostal v okolju, ki ga je tako lepo sprejelo in se je to dobro počutil. Ponosen je bil na starejšega sina N., odličnjaka v šoli, ravno v teh kritičnih dneh pa je mlajši sin preboleval koze. Je morebiti tudi ta tegoba še dodatno »pičila« Grujevića, da se je prelevil, kot pravijo, iz tolerantnega prebivalca njemu druge domovine v poslušno orodje vojaške vrhuške v Beogradu, ki mu niso mar življenja in svoboda ljudi?

Odgovor bo verjetno kmalu prišel, le upamo pa lahko, da bo končno zmagal razum, ne pa najbolj pritehne človekove strasti.

PAVEL PERC

LE DOBER DAN MIRU — Prav v času, ko so v tork pretekli teden v Ljubljani razglasili Slovenijo za samostojno in neodvisno državo, so v Meliki, nedaleč od Kolpe, predali namenu obmejno kontrolno točko, eno od osemih na slovensko-hrvaški meji. Ob tem je domačin miličnikom, ki so jim priskočili na pomoč miličniki iz UNZ Kranj, načelnik UNZ Novo mesto Borut Likar (na fotografiji) dejal, naj nadzorujejo prehajanje osebne, avtobusne in tovarnega prometa selektivno, s pravo mero poslušna ter omogočijo normalen prehod domačinom in prebivalcem, ki vsakodnevno preokrajajo mejo. Skratka, naj ne vplivajo negativno na pretok ljudi, blaga in idej. Sicer pa naj še, kar se tiče prehoda tujih vozil in tujcev, držijo vseh pravil, ki veljajo na mejnih prehodih. Hkrati se je zahvalil za hitro opravljeno delo meliški skupščini občine in izvršnemu svetu ter Cestnemu podjetju Novo mesto, saj so mejno kontrolno točko uredili le v nekaj dneh. Nihče pa takrat še slutil ni, da bodo morali le približno 30 ur po tem dogodku zaradi vdora jugoslovanske armade že zablokirati bližnji most čez Kolpo ter da bo šlo pri varovanju slovenske meje še kako zares. (Foto: M. B.-J.)

Okoli barikade do carine

Šef novomeške carinske izpostave Janez Terček je večkrat ostro zavrnil prošnjo, naj bi carinik prišel cariniti v tovarno

NOVO MESTO — Zaradi blokade ni mogel tovarnjak kontejner, naložen s 40.000 metri blaga za Ameriko iz Novoteksa do carinske izpostave, gospod šef te carinske izpostave Janez Terček pa ni hotel niti slišati, da bi carinik šel do nekaj sto metrov oddaljene tovarne in vso stvar opravil tam. Tako so namreč tisti dan, v četrtek, 27. junija, ko je bila Slovenija že napadena, delali drugje.

Izvoz blaga v Ameriko je za Novoteks stalen posel in je tako novomeškim carinikom dobro znan. Velik kamion kontejner je prišel v Novoteks že dan prej, v sredo, seveda še brez težav. Naslednji dan, ko so ga naložili s 40.000 metri blaga, pa je bil že ujet zaradi blokade železniškega prehoda v Bršlino. A vse bi šlo, saj bi se kamion lahko odpravil po cesti čez Mirno Peč in Trebnje in se nekako prebil do v Antwerpu, kjer naj bi blago naložili na ladjo za Ameriko. Zato so šli iz Novoteksa na novomeško carinsko izpostavo do šefa Novoteksa s prošnjo, naj bi carinik prišel v Novoteks in tam opravil svoj posel. Terček je sicer vsem, ki se po službeni dolžnosti ukvarjajo z izvozom ali uvozom, znan kot nepopustljiv birokrat in dlakocepec, pa vendar so bili tokrat prepričani, da se bo carinik razmerah dalo urediti, da bo carinik prišel tistih nekaj sto metrov in tako Novoteks in soferja rešil hudih skrbi. Pa so se ušli.

»Ne, nikamor ne bomo hodili!« je kategorično zavrnil prošnjo. »Jaz delam točno po predpisih.« Ko so gospoda Terčka iz Novoteksa vprašali, kaj naj naredijo, jim je zabrusil: »Kdor je te pregrade zgradil, jih naj tudi umakne. Kaj si pa zamisljuješ? Če nečesto uničiti lastne države, naj pregrado umaknejo!« Predstavnik Novoteksa je šel k teritorialcem na železniški prehod in oni so mu, polni razume-

vanja za njihovo stisko zagotovili, da bi kamione pred železniškim prehodom umaknili in spustili belgijski kamion skozi, ne morejo pa umakniti spete kompozicije desetih tovarnih vagonov. Še enkrat so iz Novoteksa poklicali gospoda šefa Terčka in mu razložili, kako stvari stoji. »Kaj pa mislijo, da bodo dosegli s temi vagoni. En tank pride in bo vse to zmečkal. Kaj niste videli na TV, kaj je bilo na Vrhniki? Jih bo še pamet srečala.« In še enkrat je zavrnil prošnjo, naj bi carinili v Novoteksu. Ne in ne!

Po tem so šli s soferjem z osebnim avtom čez Žabjak in po ozki in strmi poti skozi železniški prehod pri Potočni vasi pogledati, če bi s kamionom lahko prišli do carinarnice v Bučni vasi tam okoli. Čeprav je bilo zelo tvegano, se je Belgijec odločil, da bo šel. Pri šefu carinske izpostave Terčku je, to vsi vedo, red tak, da moraš za carinjenje pa mora biti pri njem do enih popoldne, sicer ni s carinjenjem nič. Papirje so mu prejšnji četrtek dostavili do popoldne, tovarnjak pa ni prišel do enih, ker je za par kilometrov dolgo pot od Novoteksa skozi Potočno vasi do carinarnice potreboval več kot uro vožnje. Še prej so Terčka iz Novoteksa klicali in lepo prosili, če bi lahko kamion počakali 15 minut. »Veste kaj je red?« se je odrezal gospod šef, a se le omečal in obljubil, da bo zamajal na eno oko in malo počakal, vendar ne predolgo. Pomislite: kamion je prišel 20 minut čez eno in gospod šef Terček je kljub tej grozovitosti zamudi dovolil, da ga ocarinijo. Kaj ni to ganljivo? Kakšna poštovanost, kakšno razdajanje, zgled altruizma in patriotske predanosti!

Bo res treba tiste, ki postavljajo te smešne barikade, ki tako jezijo gospoda šefa, carinske izpostave Terčka, na trdo prijeti.

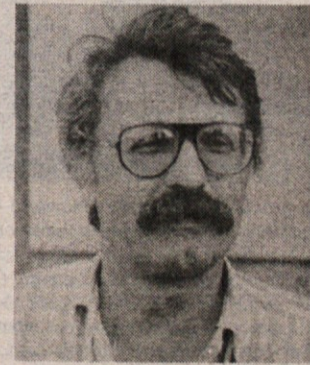
A. B.

Novinarjeva zgodba o človečnosti

NOVO MESTO — Razen vojakov novinarji verjetno najbolj neposredno doživljajo vojno in vse njene strahote. Včasih morda celo bolj kot vojniki, kajti vidijo veliko in opazujejo zelo pozorno. Eden takih je tudi Marjan Bauer, do pred kratkim novinar Dolenjskega lista in urednik njegove Priloge, sedaj pa novinar in komentator Dela. Marjan oziroma Miša, kot mu pravimo prijatelji, se je tudi v teh groznih dogodkih ob brezobzirnem napadu okupacijske vojske na Slovenijo izkazal kot profesionalen v vseh pogledih. Zraven je povsod, kjer se na našem območju kaj pomembnega ali usodnega dogaja, je izvršno informiran, iznajdljiv in ne nazadnje tudi pogumen. To je ena od njegovih zgod iz te vojne, o kateri je točno in hitro poročal, kot človeka pa ga je močno pretresla, a tudi opogumila.

»Pri Medvedjeku, kjer je bila ujeta kolona oklepnih vozil okupatorske vojske, sem bil najprej med napadom, naše teritorialne obrambe in potem, ko so teritorialce napadli migi in jastrebi jugoslovanske vojske. Po drugem letalskem napadu je kazalo, da se je stanje umirilo in da bo na tem bojišču prišlo do ustavitve ognja,« pripoveduje Marjan. Ker je moral tudi poročati za svoj časopis, je šel nazaj v Novo mesto. Popoldne pa so šla po ranjene okupatorjeve vojske pri Medvedjeku dva ali tri civilna reševalna vozila in eno vojaško. Koloni reševalnih vozil sta se pridružila še avtomobil, v katerem sta bila novinar in Mirko Vesel, ter Marjan Bauer s svojim avtom.

»Tja smo se pripeljali po gornji lokalni cesti, ki gre nad avto cesto in

vzporedno z njo in najprej videli posledice prejšnjega raketiranja in mitraliranja iz letal. Bili smo tako rekoč tik ob oklepniku, v katerem je bil poveljnik kolone, sedaj vem, da gre za majorja Prodanovića. Častnik iz vojaške reševalne vozila se je pogovarjal z majorjem, novomeški reševalci pa so ob pomoči vojakov, mladih fantov, začeli skozí stranske tesne izhode previdno vleči ranjene vojske. S kotičkom očesa sem opazil, da so iz vojaškega reševalnega vozila prinesli hrano in pijačo za vojske v koloni, kar je bilo sicer menda dogovorjeno, a po mednarodnih konvencijah prepovedano. Poleg tega so iz ekipe vojaškega reševalnega vozila dva ali trije oboježeni vojniki, ki so prišli kot reševalci, ostali pri koloni, kar seveda tudi ni dovoljeno.

Poveljnik je sedel v oklepniku in kadi, ko sta televizija vprašala, če lahko smetata, je zagrozil, da bodo streljali. S poveljnikom je hotel spregovoriti nekaj besed tudi Marjan, v tem pa je zaslišal zvok avionov. Vojaški reševalci so bili zgroženi. »Saj je

dogovorjeno, da v času reševalne akcije ne bodo napadli!« je vzkliknil eden od njih, komandant oklepne kolone pa je samo zaukazal: »Zatvorite poklopce!« Oni so se zaprli v oklepnike, svoje ranjene vojske pa mirno pustili. Za ranjene so skrbeli izključno novomeški civilni reševalci. »Vse se je dogajalo bliskovito hitro. Ko sem zagledal dva aviona, sem opazil iz vsakega po dva plamena in v istem hipu je v pobočje kakih 10 metrov nad mano treščila raketa. Ker se malo spoznam na te reči, sem vedel, da bo sta aviona obrnila in nazaj grede mitralirala, nato pa znova napadla, zato sem se, da bi bil bolj varen, hotel pomakniti bliže k poveljniškemu oklepniku. Vtem pa je kolega Roman zakričal: Bežimo! In smo se pogнали proti avtom. Res sta se aviona po obratu vrnila in mitralirala in videl sem, da smo v osi mitraliranja. Pogнал sem na vso moč, za mano še televizijca, z avtomobilom smo vozili čez z letalskim mitraljezom okleščene veje dreves. In v tem peklu so civilni reševalci naložili in prinesli štiri ranjene vojske do svojih vozil. To je več kot neverjeten pogum in predanost poklica. To je, z eno besedo rečeno, človečnost. In ni je sile na tem svetu, ki bi premagala tako človečnost!«

Na begu iz pekla pri Medvedjeku je Marjan z avtom zletel s ceste, avto razbil, on pa srečno ostal nepoškodovan. Takoj ko je prišel v Novo mesto, je napisal poročilo za svoj časopis, potem pa je šel v novomeško bolnico pogledat, kako je s štirimi ranjenimi vojniki iz Medvedjeka. »Vsi so zunaj življenjske nevarnosti in zanje je izvršno poskrbljeno.«

A. BARTEJL

Bencina dovolj

Le prve tri dni povečana prodaja bencina, sedaj pa ga prodajo celo manj kot običajno

NOVO MESTO — Na bencinskih črpalkah so prve dni napada okupacijske vojske na Slovenijo res zabeležili večjo prodajo bencina kot običajno, vendar se je prodaja bencina že po dveh, treh dneh spet normalizirala.

»V sredo, četrtek in petek so bile na naši črpalki daljše vrste kot sicer, ljudje so se očitno zbal, da bo zmanjkalo bencina in so si hoteli napolniti avtomobilske rezervoarje,« je povedal Jože Zupančič, uslužbenec na Petrolovi črpalki v Bršljinu v Novem mestu. »V teh treh dneh smo prodali po 19 do 20 tisoč litrov super bencina na dan, običajna dnevna prodaja pa se suče med 9

Jože Zupančič

PRAZNA ČRPALKA — Na Petrolovi črpalki v Bršljinu je dovolj bencina in nobene gneče.

in 10 tisoč litrov. Vozila so na bencin čakala v dveh vrstah, vendar kolona ni nikoli stala na cesti. »Bencinska mrzlica« pa je bila povsem nepotrebna, saj bencina ni zmanjkalo, vseskozi so bili in so še dobro zalozeni. »Res pa ni petroleja, vendar ga ni že dalj časa, ne le sedaj.« Nazadnje so bencin na bršljinško črpalko pripeljali iz Bosanskega Broda, dobivajo pa ga tudi od druge.

Že v soboto se je prodaja bencina na tej črpalki zmanjšala pod normalno, v nedeljo je bila ta črpalka tako kot ob vseh drugih nedeljah zaprta, v ponedeljek pa skorajda ni bilo prometa. Le sem in tja je na črpalko pripeljal kak avto. »Ljudje so se napolnili bencinske rezervoarje, v soboto in nedeljo so bili v glavnem doma in nimajo potrebe po bencinu,« to komentira Zupančič.

A. B.

Gospodarska škoda bo ogromna

V podjetjih še delajo, kar se da normalno — Blokada ustavile izvoz — Strah pred posredno škodo, če bodo negotove vojne razmere trajale dlje časa

NOVO MESTO — Samostojnost in suverenost mlade slovenske države je močno povezana z njeno gospodarsko močjo. Slovenci že prislovično veljajo za priden narod in tudi v sedanjih vojnih razmerah skušajo v podjetjih delati, kar se da normalno. Seveda blokade cest in mejnih prehodov normalno delo močno otežujejo, tudi izvoz in uvoz je praktično zastal. Že zdaj je jasno, da bo neposredna škoda vojne agresije na Slovenijo ogromna, verjetno pa tudi posredna.

Po besedah namestnika generalnega direktorja Slavka Plavca so v novomeški Krki v začetku tega tedna delali v glavnem še normalno, le v Izolacijah, ki so v bližini vojašnice in barikad, je bila proizvodnja že omejena. Sicer je vsa proizvodnja tekla z 20 odstotkov manjšimi kapacitetami, saj bodo tudi prodaje padle, zaradi blokad pa so otežkočene dobave. Zaposleni so zelo disciplinirani pri prihodih na delo, prihajajo, če le kako morejo, celo tisti, ki naj bi sicer imeli dopust. Vsi izvozni posli so se ustavili, v ponedeljek je na sprositev meje v tovarni naloženih čakalo šest tovornjakov izdelkov za Sovjetsko zvezo, Poljsko in Češko. Krkina zdravilišča, ki so bila polno zasedena, je že v prvih dneh agresije do ponedeljka zapustila večina gostov. Tudi s polno zasedenostjo, ki so jo imeli zagotovljeno do konca septembra, kaj slabo kaže. Škoda, neposredna in posredna, bo zaradi agresije ogromna.

V Labodu so po poprejšnjem načrtu z zaključkom sezone od ponedeljka na kolektivnem dopustu. Blago so kupcem prek južne meje odpremili že pred 14 dnevi, za tuje partnerje imajo pripravljene kemičnih sredstev ipd.), orodje za reševanje samega sebe izpod ruševin. Urejena zaklonišča štiti pred mehaničnimi učinki, toplotnim udarom in kemičnimi delovanji, le prezračevalne filtre je potrebno nastaviti.

V zaklonišču si mora vsak poiskati svoj prostor in se kar najmanj gibati. Družine naj bodo skupaj, starši morajo paziti na otroke, zdravi morajo poskrbeti za bolne, ostarele, paničarje je treba razporediti med umirjene ljudi. Ko je zaklonišče polno, morata biti vhod in zasilni izhod zaprta. Pri odprtih vratih čakati, ali kaj bo ali ne, ne gre! Še nekaj: kakorkoli je težko, bodite veseli, če ste se umaknili »zastonj«. Bolje je, da je stokrat »laži« alarm, kot pa, da bi bil enkrat pravi! Konec nevarnosti označi enakomeren zvok sirene, ki traja 60 sekund.

V Labodu so po poprejšnjem načrtu z zaključkom sezone od ponedeljka na kolektivnem dopustu. Blago so kupcem prek južne meje odpremili že pred 14 dnevi, za tuje partnerje imajo pripravljene kemičnih sredstev ipd.), orodje za reševanje samega sebe izpod ruševin. Urejena zaklonišča štiti pred mehaničnimi učinki, toplotnim udarom in kemičnimi delovanji, le prezračevalne filtre je potrebno nastaviti.

V zaklonišču si mora vsak poiskati svoj prostor in se kar najmanj gibati. Družine naj bodo skupaj, starši morajo paziti na otroke, zdravi morajo poskrbeti za bolne, ostarele, paničarje je treba razporediti med umirjene ljudi. Ko je zaklonišče polno, morata biti vhod in zasilni izhod zaprta. Pri odprtih vratih čakati, ali kaj bo ali ne, ne gre! Še nekaj: kakorkoli je težko, bodite veseli, če ste se umaknili »zastonj«. Bolje je, da je stokrat »laži« alarm, kot pa, da bi bil enkrat pravi! Konec nevarnosti označi enakomeren zvok sirene, ki traja 60 sekund.

V zaklonišču si mora vsak poiskati svoj prostor in se kar najmanj gibati. Družine naj bodo skupaj, starši morajo paziti na otroke, zdravi morajo poskrbeti za bolne, ostarele, paničarje je treba razporediti med umirjene ljudi. Ko je zaklonišče polno, morata biti vhod in zasilni izhod zaprta. Pri odprtih vratih čakati, ali kaj bo ali ne, ne gre! Še nekaj: kakorkoli je težko, bodite veseli, če ste se umaknili »zastonj«. Bolje je, da je stokrat »laži« alarm, kot pa, da bi bil enkrat pravi! Konec nevarnosti označi enakomeren zvok sirene, ki traja 60 sekund.

Na kratko velja še enkrat opozoriti, kako se obnašati v primeru alarma za nevarnost zračnega napada. Seveda imate zdaj že pripravljeno najnujnejše: rezervna oblačila, odeje, nekaj hrane in predvsem vode, svetila, zdravila, ki jih jemljete, dokumente, vrednostne papirje, tudi radio, seveda na baterije, je dobrodošel. Poslušanje radijskih poročil je v teh časih sploh priporočljivo, tudi zunaj, posebno, ker vse sirene ne delujejo, kot je treba in je treba upoštevati še druga opozorila.

Ko se oglasi alarm — zavijajoč zvok sirene, ki traja 60 sekund —, je treba po najbližji poti hitro in brez panike v zaklonišče ali zaklonilnik (ustrezno zavarovani kletni prostori). V zaklonilnikih je dobro imeti s seboj tudi ogrinjala, zaščitno masko (oz. vsaj krpe za zaščito odkritih delov telesa v primeru uporabe

Ko se oglasi alarm — zavijajoč zvok sirene, ki traja 60 sekund —, je treba po najbližji poti hitro in brez panike v zaklonišče ali zaklonilnik (ustrezno zavarovani kletni prostori). V zaklonilnikih je dobro imeti s seboj tudi ogrinjala, zaščitno masko (oz. vsaj krpe za zaščito odkritih delov telesa v primeru uporabe

Bela krajina mirna, a budna

V Beli krajini so v polni pripravljenosti

ČRNOMELJ, METLIKA — V Črnomlju je bila v nedeljo izredna seja izvršnega sveta, na kateri so obravnavali preskrbo občanov in cene ter apelirali na tržnega inšpektorja, naj budno spremlja trg, posebno pa naj bi bil pozoren do morebitnih vojnih dobičkarjev. Sicer pa je preskrba v občini normalna. V ponedeljek so dobili obvestilo, da ni plina, in ga posredovali ministrstvu za tržišče. Omejitve pri nakupih ni, a tudi panike ne. Izvršni svet opozarja, naj občani, takoj ko opazijo, da kje česa primanjkuje, na to opozorijo oddelek za družbeni razvoj pri skupščini občine. Delovni čas prodajal je normalen kot doslej. V podjetjih je IS apeliral, naj delajo normalno, o nevarnostih bodo pravočasno obveščeni, sicer pa naj sami ocenijo, kakšne so možnosti za normalno delo glede na dobavo materiala, odkupa izdelkov in prevozov delavcev na delo in z dela. V večini primerov so po podatkih, ki smo jih dobili v ponedeljek popoldne, delali normalno. Prav tako je

potekal normalen promet po občini razen na mostovih, kjer so blokade. Toda tudi tam so organizirali prevoz tako, da ljudje le prestopijo z enega avtobusa na drugega. Tudi v vrtcih delajo normalno. Predstavniki strank pa so spornili ljudi na dobre sosedske odnose, da bi torej pomagali starejšim ljudem, ki so ostali sami doma. Zdravstveni dom je v pripravljenosti. Prosijo pa, naj ljudje, kolikor se le da, razbremenijo zdravstveno službo, da bo lahko čim učinkoviteje pomagala, če bi prišlo so nezaželenih dogodkov.

V metliški občini ni prišlo še do nikakršnih vojaških akcij, so pa v stalni pripravljenosti, v skladu z navodili in zahtevami republiškega vodstva. Tako so vse enote dobro preskrbljene s hrano in obleko, poskrbljeno je za zdravstveno oskrbo, vsi pomembni objekti v občini so pod nadzorom. Prodaja v prodajalnah teče normalno, tako da blagovnih rezerv še ni bilo potrebno načeti.

M. B.-J.

se dogovorili, vprašanje pa je, kako bodo tuji partnerji reagirali na dogajanje pri nas.

Jasno je, da je vojna prinesla težave tudi drugim podjetjem, bodisi zaradi prometnih težav z dobavami, pa tudi zaradi »vpoklica« tako vozil in mehanizacij kot določenega števila delavcev. V novomeški občini je bilo še v prvih

• Že v petek, 28. junija, so v novomeškem Labodu prejeli telex podpore od svojega dolgoletnega partnerja, firme Erfo Nordhorn iz ZRN. »Z vsem srcem spremljamo razmere in v popolnosti sočustvujemo z vami ob dogodkih v Sloveniji in Hrvaški. Z največjim občudovanjem in s polnim spoštovanjem doživljamo vaše napore za neodvisnost in avtonomijo. Z vami in vašimi sodelavci upamo, da se bodo takoj ustavili vsi boji in da boste dosegli vaše cilje z dogovarjanjem. Tudi mi smo presenečeni nad dosedanjimi stališči mnogih zahodnih politikov. Mislimo pa, da se bodo ta s spoznanjem vaših demokratičnih težej in namero za blaginjo v Sloveniji in Hrvaški spremenila. Erfo stoji ob strani vam in vašim sodelavcem... Upamo na takojšnji mir v vaši deželi in doseg vaših ciljev...« Podobne izraze solidarnosti in podpore so v Labodu prejeli tudi od holandskega partnerja, firme Melke, ter od firm Sommerman in Jobis iz ZRN.

dneh tega tedna na cestah stalno okrog 20 cestnih zapor, tako da je tudi cestni potniški promet zelo moten, a se prilagaja, nad njim pa bdi stalna dežurna služba. Se najmanj težav je v železniškem prometu.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Vedno več ljudi na izpitih iz prve pomoči

V Metliki prihajajo celo iz Novega mesta

METLIKA — Pri metliški občinski organizaciji Rdečega križa vsako leto več kandidatov za vozniške izpite opravlja izpite iz prve medicinske pomoči. Samo za primerjavo: predani je bilo takšnih kandidatov 114, lani 131, le v prvi polovici letošnjega leta pa že več kot 150. V Metliki prihajajo na izpite celo iz Črnomlja in Novega mesta, saj tu skoraj ni čakalne dobe. Izpiti so tudi po trikrat na mesec, če pa je potrebno, se komisija zbere tudi za enega kandidata ali dva.

»Za nas tudi poleti ne bo dopustov, ampak se bomo prilagodili željam kandidatov,« pravi Jana Gašperič, članica izpitne komisije, v kateri je kot izpraševalka še dr. Radojka Ivošević. »Res, da predavanj ne pripravljamo in se morajo kandidati sami učiti doma, kar pa ne pomeni, da se kljub temu ne morejo dobro pripraviti za izpit. V glavnem dobro obvladajo snov, še vedno pa približno vsi šest padajo. Predvsem padajo taki, ki izpitov ne jemljejo dovolj resno.« Jana zbira tudi prijave za izpit, prijavitelj pa se je moč še pri Anici Bednaršek na upravi za notranje zadeve, ki to opravlja pro-

Jana Gašperič

stovoljno. »Sicer pa lahko dobijo ljudje pri meni tudi dvojnik, če so opravili preizkus znanja o ravnanju ob prometni nezgodi, ki je predpisan za voznike prometnih vozil, a se izkaznico izgubili. Imam seznam teh kandidatov od leta 1977. Tistim pa, ki imajo medicinsko izobrazbo ali so opravili 80-urni tečaj, na osnovi potrdila izdam izkaznico,« pravi Jana in dodaja, da je cena izpiti, ki vsebuje ustni in pismeni del, 250 din. Ta denar je tudi pomemben dohodek občinski organizaciji RK za njeno delo.

M. B.-J.

Hitro in brez panike v zaklonišča

Imejte pripravljeno vse potrebno, poslušajte poročila, vzemite alarm resno

NOVO MESTO — V zadnjem tednu, kar se Slovenija sooča z vojno agresijo JA, se je prebivalstvo večine slovenskih krajev že moralo umakniti na varno v zaklonišča oz. se drugače zakloniti. Do sedaj so tako v glavnem odpravljene pomanjkljivosti, ki so se pokazale ob prvi uporabi javnih zaklonišč. Mnoga so bila zaklenjena, ključev pa ni bilo pri roki, v nekaterih je bilo polno skladiščene robe, ki se je ni dalo takoj izprazniti, pokazalo pa se je tudi, da ljudje ne vedo, kje imajo najbližje možnost zaklona.

Lokacije zaklonišč v novomeški občini in širši Dolenjski so že nekajkrat sporočili po novomeškem radiu Studio D. Okvirno bi lahko rekli, da so javna zaklonišča po vseh novejših blokovskih naseljih, šolah, trgovinah, v Novem mestu na primer tudi v banki, zavarovalnici, SDK, muzeju, hotelu Metropol, po

tovarnah, novejših vrtcih, javno zaklonišče pri sodišču itd. Glede na to, da še v času alarma za nevarnost zračnega napada ljudje telefonirajo okrog, kam je šel denar za zaklonišča, namesto da bi se zaklonili, velja prenesti opozorila strokovnjakov, da mora imeti praktično vsaka hiša, zgrajena po letu 1950, tak prostor, ki lahko služi kot zaklon pred zračnim napadom. Dobro bi bilo, da zdaj, ko je jasno, da gre zares, pravočasno ugotovite, kam se boste zaklonili v primeru nevarnosti. Podatke imajo na štabih civilne zaštite v krajevnih skupnostih in seveda tudi v občinskih štabih. Z njimi se je treba pogovoriti tudi o odpravi še morebitnih napak v zakloniščih.

Na kratko velja še enkrat opozoriti, kako se obnašati v primeru alarma za nevarnost zračnega napada. Seveda imate zdaj že pripravljeno najnujnejše: rezervna oblačila, odeje, nekaj hrane in predvsem vode, svetila, zdravila, ki jih jemljete, dokumente, vrednostne papirje, tudi radio, seveda na baterije, je dobrodošel. Poslušanje radijskih poročil je v teh časih sploh priporočljivo, tudi zunaj, posebno, ker vse sirene ne delujejo, kot je treba in je treba upoštevati še druga opozorila.

Ko se oglasi alarm — zavijajoč zvok sirene, ki traja 60 sekund —, je treba po najbližji poti hitro in brez panike v zaklonišče ali zaklonilnik (ustrezno zavarovani kletni prostori). V zaklonilnikih je dobro imeti s seboj tudi ogrinjala, zaščitno masko (oz. vsaj krpe za zaščito odkritih delov telesa v primeru uporabe

kemičnih sredstev ipd.), orodje za reševanje samega sebe izpod ruševin. Urejena zaklonišča štiti pred mehaničnimi učinki, toplotnim udarom in kemičnimi delovanji, le prezračevalne filtre je potrebno nastaviti.

V zaklonišču si mora vsak poiskati svoj prostor in se kar najmanj gibati. Družine naj bodo skupaj, starši morajo paziti na otroke, zdravi morajo poskrbeti za bolne, ostarele, paničarje je treba razporediti med umirjene ljudi. Ko je zaklonišče polno, morata biti vhod in zasilni izhod zaprta. Pri odprtih vratih čakati, ali kaj bo ali ne, ne gre! Še nekaj: kakorkoli je težko, bodite veseli, če ste se umaknili »zastonj«. Bolje je, da je stokrat »laži« alarm, kot pa, da bi bil enkrat pravi! Konec nevarnosti označi enakomeren zvok sirene, ki traja 60 sekund.

ZA BODOČE GENERACIJE — Premnogi so, a bog ne daj, da bi še kdo, v zadnjih dneh dal svoja življenja za samostojno in neodvisno Republiko Slovenijo. Bodo vsaj naši otroci uživali mir in svobodo v mejah domovine, ki jo sedaj prvič v zgodovini označujejo jasni in nedvoumni napisi Republika Slovenija? Na mejnem prehodu v Metliki takšna tabla stoji od torka, 25. junija.

UJETI SREDI TRGA — V času premirja v noči iz petka na soboto, so pripadniki policije prav v središču Novega mesta v soboto zjutraj ustavili vojaško vozilo s štirimi oboroženimi vojakmi. Predno so jih odpeljali na postajo milice, je bilo še nekaj pokanja. Na razplet čakajo v novomeškem zaporu. (Foto: J. P.)

ŽUPNIJSKA SLOVESNOST — Ob dnevu proglasitve slovenske državnosti na Glavnem trgu v Novem mestu ni bilo posebnega slavlja. Zaigrala je godba, zaplapolala slovenska zastava in posadili so dve lipi. Dogodka je prisostvovalo nekaj deset mimoidočih. Zato pa je bilo bolj slovesno pred župnijsko cerkvijo Sv. Lenarta. Ob množici vernikov se je začelo s slovesno mašo za domovino s sodelovanjem obeh župnijskih zborov in nadaljevalo pred cerkvijo z nastopom godbe in govorom župana Marjana Dvornika. V spomin na veliki dogodek so na vrtu pred cerkvijo zasadili lipo, in sicer je to opravil starosta župnije 91-letni Jože Lajbk. Po uradnem delu so se v pesmi in druženju zadržali krepko čez polnoč. (Foto: J. Pavlin)

KRES ZA NEODVISNOST — Po belokranjskih hribovih je pretekli teden v sredo zvečer zagorelo kar nekaj kresov. Gotovo je bilo najbolj veselo v jurjevanski dragi sredi Črnomlja, kjer so imeli ob razglasitvi samostojne in neodvisne Slovenije pravo ljudsko rajanje vse do jutranjih ur. Manj veselo, kot bi se med ljudmi čutila napetost ob premiku oklepnih vozil JA na slovensko mejo, pa zato nič manj slovesno, je bilo na Veselici nad Metliko (na fotografiji), kjer se je, gotovo tudi zaradi slabše obveščenosti, zbralo manj ljudi. Kres pa je bil kljub temu veličasten. (Foto: M. B.-J.)

OBLAST — Novomeška občinska vlada že od petka deluje v ožji operativni sestavi. Sestanek se dvakrat dnevno, da pregledajo razmere v občini, na občini je uvedeno tudi 24-urno dežurstvo. O dopustih odločajo predstojniki, za manj stabilne je celo bolje, da so doma. 4. julij je za občinsko upravo kljub prazniku delovni dan. Občane pa vlada stalno opozarja (po v takih razmerah zares neprecenljivo vrednem lokalnem radiu), naj se držijo čimbolj doma, naj svojih življenj po nepotrebnem ne izpostavljajo.

VODA — Oskrba z vodo je v občini še normalna, vitalni vodooskrbni objekti so varovani. Analize vzorcev vode opravljajo vsak dan. V glavnem normalen je v občini tudi odvoz odpadkov, nočnega čiščenja ulic pa ni.

PRESKRBA — Še vedno poteka dokaj dobro, občinskih blagovnih rezerv še niso načeli. Največji problem so dovozi. Sekretariat za družbeni razvoj s trgovskimi organizacijami dela nove načrte preskrbovanja z vsemi življenjskimi artikli, ki doslej niso bili potrebni (rezervna klavnica živine, oskrba z mlekom itd.).

VRTCI — V občini delajo vsi vrtni razen Novoteksovega, vendar v zmanjšanem obsegu, saj so starši upoštevali nasvete in v večji meri varstvo otrok uredili drugače. Vrtci na Drski II, ki ima tudi zaklonišče, dela do 22. ure, potrebi pa ne glede na število otrok delujoča vso noč. V varstvo sprejmejo tudi otroke, ki so že v šoli, da ne bi bili v teh razmerah prepuščeni sebi.

KOLONIJA — Otroci, ki so v koloniji v Fazu pri Portorožu in na zdravljenju na Debelim rtiču se počutijo dobro. Če ne bi bilo radija, skoraj ne bi vedeli, da je vojna. Domov se vračajo po načrtu, novih skupin pa na letovanje ne bodo poslali. Občinski odbor RK sicer redno opravlja svoje dejavnosti, uvedeno ima tudi popoldansko dežurstvo.

POŠTA — V vsem poštnem prometu so zastoji, telefon je preobremenjen, dostava poštnih pošilk otežena. Zaradi cestnih blokad se pri pošiljanju poslužuje železnice. Še sreča, da je pošte manj. V vseh 10 novomeških poštnih nabiralnikih so v nedeljo zvečer pobrali skupaj 14 pisem.

PARKIRNINA — Eni se vztrajno delajo, kot da je pri nas vse normalno, kot da se umazana vojna agresija JA ne dogaja nam. Kako sicer razumeti, da prestrašenim ljudem, ki nakupujejo najnujnejše, na novomeškem Glavnem trgu še kar rinejo pod nos listke za plačilo parkirnine?

PRIDITE V SOBOTO ZVEČER V GRAD!

METLIKA — Prva prireditelj metliškega kulturnega podjetja pod naslovom »Pridi zvečer v grad«, torej predstavitev pesniške zbirke Marjance Kočevar, ki je bila napovedana za pretekli petek, je iz znanih razlogov odpadla. Zato pa bodo se bodo razmere kolikor toliko uredile, v soboto, 6. julija, ob 20.30 na grajskem dvorišču nastop igralca Željka Konigsnechta iz zagrebškega satiričnega gledališča Jazavac. Predstavil se bo s svojo monodramo »Aplavz žalostnega prevranta«, ki je zadnjega pol leta tudi hit tega gledališča.

Sprehod po Metliki

OKUPACIJSKA DOGAJANJA so dodobra pretresla tudi Metliko: ljudje so bili ogorčeni, pretreseni, a tudi prestrašeni. Predvsem se je to pokazalo pri večjih nakupih živil, sveč, baterij, plina in drugih potrebščin. Ljudje so ostajali večina doma, spremljali so radijska in televizijska poročila, na bencinski črpalki so se odločili za gorivo, k vsemu temu pa so dodali še novice, ki so jih prinašali pogumnejši še novice, ki so jih prinašali pogumnejši hrvaške strani Kolpe. Vmes je bilo veliko pretiravanj in netočnosti, kar pa ni povzročilo omembe vredne panike.

28. JUNIJA POPOLDNE sta maticala na škarpi blizu Mladinske knjige fanta, ki sta povedala, da sta zapustila Jugoslovansko armado in bi se rada vrnila domov v Idrjo oziroma v Ljubljano. Okrog njiju zbrani Metličani so jima lahko pomagali samo z nasveti, naj potujeta z vlakom, saj je bila cesta čez Gorjanec nevarna, saj radi postavljene barikade. Fanta sta bila vidno utrujena, vendar hkrati tudi srečna, da sta se znašla med »svojimi« ljudmi.

V OKUPACIJSKIH DNEH se je stal tudi izvršni svet metliške občinske skupščine, vendar za zelo kratek čas. Po sežeti informaciji o stanju v občini in sežavi so delegati odšli opravljati vsak svoje delo. To je bil gotovo najkrajši sestanek metliške vlade od izvolitve, zato je bilo slišati, da bi veljalo v bodoče dolžino sesanosti kasneje.

PO SVOJE SO DOŽIVLJALI OKUPACIJO JUGOSLOVANSKE armade, otroci, za katere je bil to prvotni dogodek, ki je razgaljal njihovo domišljijo. Kljub temu pa je bilo tudi pri njih čuti, da so skrbnost, saj so nenehno spraševali, če bo vojna.

»Belokranjci nismo posebnost!«

Črnomaljši obravnavali gradivo o oblikovanju Bele krajine kot regije — Prevelik poudarek zgodovini — Premalo o stičnih točkah belokranjskih občin

ČRNOCELJ — Kot je bilo pričakovati, je bilo na seji zborov črnomaljske občinske skupščine veliko pripomb na delovno gradivo o oblikovanju Bele krajine kot regije. Letele so predvsem na dve poglavji, in sicer na tisto, ki govori o Beli krajini kot posebnosti pokrajinski, geografski, zgodovinski, demografski in narodopisni enoti Slovenije, ter na ono, ki opisuje narodnogospodarski vidik Bele krajine.

Od delegata Liberalno-demokratske stranke je bilo slišati osebno mnenje, da bi morali gradivo vrniti avtorjem, da ga temeljito dopolnijo. Predvsem ga je motil predlog uvod o zgodovini dežele ob Kolpi, medtem ko gradivo ne nudi podatkov za nadaljnje planiranje. Iz Stranke demokratične prenovе so opozorili, da jih bo gospoda v Ljubljani odpisala, če bomo preveč poudarjali navezanost na Hrvaško. Predvsem pa, da za odcepitev od Dolenjske ni potrebno poudarjati naravnih podobnosti sosednje države. Prav tako so bili mnenja, da večina Belokranjcev ne govori iz razgleda hrvaškimi naglasom ter da med Belokranjci in ostalimi Slovenci ni razlike v prehrani, sicer pa bi ta tema tako in tako spadala v turistične ali, še bolje, v kulturne nasvete. V gradivu bi po njihovem mnenju morali poudariti, kako poskušajo Belokranjci čez Dolenjsko priti v RS, pa jim ta prikaz ni uspel. Priznali so, da so se iz gradiva naučili veliko zgodovine, kar pa ni namen projekta, iz katerega veje tudi slutnja, da smo nekaj posebnega v RS.

V Socialistični stranki so povedali, da so nad gradivom razočarani, čeprav so bili v začetku srečni, da jim je kot pobudnikom za Belo krajino kot regijo uspelo doseči korak naprej pri teh prizadevanjih. Tokrat pa so bili mnenja, da je gradivo slaba osnova za razpravo. Član te stranke v komisiji za pripravo gradiva se je celo distanciral od njega, saj po njihovem IS ni upošteval pripomb, ki jih je dala komisija. Socialisti upajo, da tega gradiva ni prejel v roke še nihče v Ljubljani. Poudarili so, da je

njihov interes, da je Bela krajina regija v RS, ne pa kakšna vojna krajina ali posebnost v Sloveniji. Gradivo je pisano za danes in jutri, če pa je bila kdaj velika navezava Bele krajine na Hrvaško, naj po mnenju socialistov o tem razpravljajo zgodovinarji in etnologi na svojih krožkih.

Tudi v Demosu so se strinjali, da je v gradivu preveč poudarjena navezanost na Hrvaško. Sicer pa je bilo slišati še več pripomb delegatov o tem, da bi morali določiti natančne meje Bele krajine kot regije, predvsem v Poljanski dolini, in da bi bila pri pripravi gradiva potrebna zvrhana mera profesionalnosti. Kajti če nekaj ponudijo državi, morajo to storiti na tak način, da bo država to sprejela. Sicer pa je bilo slišati tudi pohvale na račun zgodovinarja, ki se je potrudil, ni pa kriv, če takšno gradivo na sodi v tovrstni projekt.

Tudi v IS so se strinjali, da je preveč poudarjena navezava na Hrvaško, čeprav bi morali bolj izpostaviti povezanost belokranjskega gospodarstva. Predsednik črnomaljske komisije za pripravo gradiva Boris Mužar je dejal, da je bila njena naloga le koordinacija gradiva, pripravljenega v strokovnih štabih. Sicer pa je nastajalo v vsaki občini posebej, na koncu pa so ga usklajevali.

Po vsem povedanem so delegati vseh strank zahtevali zavrnitev gradiva, predsednik skupščine občine pa je predlagal, da bi ga vrnil v dodelavo, ob tem pa bi upoštevali predloge delegatov. Ta predlog so kljub vsemu sprejeli, saj končno tudi to pomeni ponovno temeljito obdelavo gradiva.

M. BEZEK-JAKŠE

Jubilej doma starejših občanov

Kočevski Dom starejših občanov je bil odprt 1. julija 1986 — Velika večina stanovalcev in njihovih svojcev zadovoljna z njegovim delom — Poseben naslanjač

KOČEVJE — Dom starejših občanov je 28. junija slavil petletnico dela. Na svečanosti je govoril predsednik občinske skupščine Kočevje Mihael Petrovič, v kulturnem programu so nastopili člani Kulturnega društva Kostel, varovanci doma pa so pripravili razstavo svojih izdelkov.

Direktor doma Jožeta Novaka je takole predstavil dom in njegovo delo: Ob otvoritvi je imel dom 124 postelj, danes pa jih ima 155 in so vedno vse zasedene. Približno 80 varovancev je iz kočevske občine, 30 iz ribniške, ostali pa iz 15 drugih slovenskih občin. Povprečna starost varovancev je skoraj 75 let, če upoštevamo nad 65 let stare, pa je skoraj 80 let.

V petih letih je bilo sprejetih v dom 476 stanovalcev. Povprečno je bilo v domu v teh petih letih po 136 stanovalcev, največ (51) normalno gibljivih, 43 omejeno gibljivih in 42 nepomirnih. Velika večina, in sicer nad 100, je žensk. Za stanovalce skrbi 60 zaposlenih v domu.

NARODNE NOŠE IN ZASTAVE

RIBNICA — Dan osamosvojitve so v Ribnici praznovali 26. junija ob 20. uri s prireditvijo v ribniškem gradu. Začela se je s parado narodnih noš, praporov in godbe. V kulturnem programu so nastopili oktet Gallus pod vodstvom Marjana Trčka, mešani pevski zbor pod vodstvom Bendarde Kogovšek, ribniška godba in recitatorji. Glavni govornik je bil predsednik občinske skupščine Franc Mihelič, ki je tudi simbolično zasadil lipo, nakar so pevci zapeli »Lipa zelenela je«. Poleg tega, na primer v Goriči vasi pri Eurotransu, so postavili mlaje, v cerkvah so zvonili in potrkavali, po hribih so goreli kresovi, razobesili so slovenske zastave. Proslava je bila tako rekoč v vsaki večji vasi.

21 ODLIČNIH

KOČEVJE — Ob zaključku osemletke so prejeli učenci, ki so bili vseh osem let odlični, pismena priznanja in knjižne nagrade. Ti odličnjaki so: Osnovna šola Zbora odposlancev Kočevje: Nika Cebin, Martina Kaligarič, Jani Lapajne, Polona Ruparčič, Rado Skender, Maruša Kordiš, Jure Okrajšek, Irena Zatlter, Mitja Vončina, Marko Gornik, Marko Kajfež, Nevenka Klun, Tina Novak in Miha Reman; Osnovna šola Stara Cerkev: Helena Kastelic, Ana Marija Novak, Rok Hvala, Mark Vesel, Diana Dejanovič in Maja Ivanc; Osnovna šola Štruge: Nevenka Gregorič.

Povprečna gradbena cena je 8000 din

Trebanjci vstric z Novomeščani

TREBNJE — Trebanjski izvršni svet je sklenil, da bo odslej povprečna gradbena cena za kvadratni meter stanovanjske površine za potrebe odmere davka od premoženja za leto 8000 din. Povprečno gradbeno ceno 1 m² koristne stanovanjske površine za izračun vrednosti prostorov za počitek in rekreacijo določijo vsako leto izvršni svet na predlog upravnega organa, pristojnega za gradbene zadeve. Stopnje davka od prostorov za počitek in rekreacijo so progresivne in znašajo od 0,20 do 1,5 odstotka glede na vrednost prostorov. Stopnje so enake za vse občine v Republiki Sloveniji, medtem ko so osnove usklajene v občinah dolenjske regije. Gradbena cena 1 m² koristne stanovanjske površine pa je v občinah dolenjske regije niso enake. V novomeški občini denimo je vlada sklenila, da znaša povprečna gradbena cena za potrebe odmere navedenega davka 8000 din za 1 m², medtem ko je v črnomaljski in metliški občini po sklepkih za letošnje leto le 4000 din.

PROSLAVILI OSAMOSVOJITEV — V Kočevju so proslavili osamosvojitve z nastopom pevskih zborov, plesnih skupin, govorom predsednika občinske skupščine Mihaela Petroviča in sajenjem lipe, ki jo je blagoslovil dekan Božidar Metelko. Na fotografiji s svečanosti. (Foto: Primc)

Agencija za razvoj ne sme biti parazit

Delniška družba?

ČRNOCELJ — Delegati črnomaljske skupščine občine so pretekli teden obravnavali osnutek odloka o ustanovitvi Agencije občine Črnomelj za razvoj. O agenciji, ki je prvo tovrstno podjetje v občini, smo že pisali, njena naloga pa naj bi bila predvsem vplivati na pospeševanje razvoja podjetništva in obrti ter spremljanje privatizacije podjetij in družbene lastnine v občini.

Stranka demokratične prenovе je predlagala, naj bi bila agencija namesto javnega podjetja raje delniška družba z delničarji skupščine občine, ustanoviteljev in ostalih posameznikov.

S tem se je strinjala tudi Socialistična stranka, predlagala pa je, naj bi se vključila tudi banka.

Motilo jih je, da so vsa pooblastila dana izvršnemu svetu, po njihovem bi morali poudariti tudi vloge skupščine občine, če bo že dala denar. Sicer pa naj agencija po mnenju socialistov deluje na trgu, ne pa, da bo — kot veže iz osnutka odloka — parazit, ki ga bodo postavili k občinskimi jaslom. Proračun občine tudi ne bi smel biti vir financiranja agencije, temveč bi bilo dovolj, če bi šel iz njega le denar za zagon.

Naprava že dela

Velik prispevek k izboljšanju ekološkega stanja

RIBNICA — Osrednja čistilna naprava za Ribnico in bližnje okolice, ki je bila zgrajena že lani, dela zdaj okoli mesec dni, in sicer brez posebnih zapletov. Pred njenim obratovanjem so nanjo priključili zbirne glavne kanale, ki vodijo po Šeškovi ulici, Partizanski cesti ter od Lepovč mimo Rika in Inlesa. Opraviiti pa je bilo treba še nekatere druge preveze, predvsem s stare čistilne naprave do novega glavnega kanala.

Na novo čistilno napravo so tako priključili že Riko, večji del Inlesa, šola, zdravstveni dom, vrtec, občina, prenovljeni ribniški kare in še nekatere zgradbe. Ni posebnih ovir, da se ne bi priključile vse stavbe, tudi zasebne hiše, na levem bregu Bistrice. Za desni breg (Mlaka) pa bo potrebno zgraditi glavni kanal in priključke nanj. Ta gradnja se bo začela predvidoma jeseni.

Predstavniki občinske skupščine Jože Mihelič, je povedal, da bo možno zdaj od vseh novih investitorjev zahtevati, da priključijo objekte na čistilno napravo. Preostale stare objekte in zasebne hiše pa bodo priključevali postopoma.

Na vprašanje, če se je ali se bo priključila na čistilno napravo tudi ribniška kasarna, je odgovoril, da je kasarno možno priključiti takoj, a v zadnjem obdobju z njo nimajo pravih stikov.

J. P.

PROSLAVE NA GORNJIH LAZAH NE BO

ČRNOCELJ — Zaradi razmer v Sloveniji v črnomaljski občini odpovedujejo osrednjo občinsko proslavo, ki je bila ob dnevu borca napovedana za nedeljo, 7. julija, ob 15. uri na Gornjih Lazah.

PODPREDSEDNIK MIHIČ OSTANE

RIBNICA — Poročali smo, da je podpredsednik občinske skupščine Ribnica Franc Mihelič odstopil. O njegovem odstopu pa zbori občinske skupščine na zadnji skupni seji niso razpravljali, ker niso bili vsi zbori sklepčni. Sprejeta pa je bila pobuda predsednika občinske skupščine Ribnica Franceta Miheliča, naj podpredsednik Mihelič svoj sklep ponovno pretehta. To je podpredsednik Mihelič te dni tudi storil in zaradi spremenjenih okoliščin svojo odločitev o odstopu umaknil, se pravi, da ostaja še naprej podpredsednik.

Betonali ima cenejši beton kot velikani

Spodbuden začetek novega podjetja v Trebnjem

TREBNJE — V približno komaj dveh mesecih je novoustanovljenemu podjetju Betonali, d.o.o., na Kolodvorski 1 v Trebnjem posel stekel bolje, kot sta si predstavljala direktor firme Darko Golub in komercialni direktor Božo Tratar. Čeprav sta oba še zelo mlada, saj nihče od njiju še ni zakoračil v 30. leto, se ne predajata evforiji nad doseganim, temveč zrelo presojata, da je njihov položaj odraz pravilne ocene tržnih razmer, povpraševanja po vseh vrstah betona (za temelje, plošče, škarpe itd.), ki jih Betonali proizvaja in vgrajuje za dolenjske kupce po konkurenčnih cenah.

»Naš glavni kupec je Stanovanjska zač. aga Sentrupert. Največ vozimo beton v dveh hruskah, od katerih je ena v najemu od trebanjske Komunale, v okolici Novega mesta. Pokrivamo Mirensko dolino do Zbur, naš beton pa smo najdlje pečljali na Gače, Otočec in v Krmelji. Eden glavnih odjemalcev betona je trebanjski gradbenik Zupančič, dobavljamo ga tudi v novo trebanjsko obrtno cono, izdelujemo beton za podlago teniških igrišč itd. Prodajamo tudi ostali gradbeni material, pesek, mivko, apno, malto, cement, salontine strešnike in cevi, vibracijske mize in še bi lahko našteval.

Zavedamo se, da v svetu poznajo okrog 6000 cementnarskih izdelkov, v Sloveniji pa le okrog 500. Zato imamo še veliko možnosti za razširitev ponudbe. Zdaj imamo na-

Božo Tratar Darko Golub

jetih od Komunale okrog 2000 m² površin v glavnem na planem in nekaj pod streho, radi pa bi dobili lokacijo izven Trebnjega, da bi lahko začeli izdelovati še kvadre, tlakovce in druge izdelke. Pravi Tratar, ki je bil prej zaposlen v obratu Agrostroja v Sentrupertu. Ker so v vodstvu podjetja v Ljubljani zahtevali, da bi v procesu privatizacije Tratar kot eden vodstvenih delavcev obrata Milan Majcen v Sentrupertu vložil v nastajajočo d.o.o. 5000 DEM, je vložil 24. aprila prošnjo za sporazumno prekinitev delovnega razmerja.

Golub pravi, da je Betonali beton cenejši kot pri SGP Grosuplje, ki je poprej skoraj v celoti oskrboval Trebanjce, in pri Pionirju. Kubik betona marke 250 stane v Betonali brez prometnega davka 1178 din. Konkurenčno ceno jim omogoča to, da pravzaprav ne poznajo klasične režije, saj med to in moč šteti niti dveh šoferjev, ki so ju prevzeli od Komunale in sta po nekaterih govoricah v dveh mesecih zvozila v hruskah več betona kot prej v dveh letih. Povemo naj še to, da so pri Betonalu povezani tudi z Inženiringom SCT, in sicer s pogodbo o stalni kontroli kakovosti, zato lahko zagotovijo atest za svoje in tuje izdelke.

P. P.

Drobne iz Kočevja

ODPIRAJO »KMETOVALCA« — Prenova trgovine »Kmetovalca« je zaključena. Njena uradna otvoritev bo v petek, 12. julija, ob 12. uri.

KOT NA ITALIJANSKI MEJI — Največ papirja, polivilnih vrečk, skatel in druge embalaže je gotovo na italijanski strani pred mejnimi prehodi s Slovenijo. Vse to odmetujejo Jugoslovani, Italijani pa ne pospravljajo, češ naj vsi vidijo jugoslovansko kulturo. Nekaj podobnega, vendar v manjšem obsegu, je v Kočevju ob Roški cesti. Vendar tam blizu ni nobene carinarnice.

NOVOSTI V NAMI — V Kočevski Nami so preselili in preuredili nekatere oddelke. Predvsem je dobil občutno več prostora oddelke, v katerem prodajajo knjige, časopise, revije, razglednice, tobak itd. Med časopisi prodajajo tudi domače, kot so Novice, Zelena veja in Dolenjski list.

ZA ZAKLJUČEK PETJE — Na zaključni svečanosti letošnjega šolskega leta, ki je bil v avli osnovne šole Zbora odposlancev v Kočevju, sta nastopila otroški pevski zbor osnovne šole iz Stare Cerkve in pevski zbor osnovne šole Kočevje.

Ribniški zobotrebci

OZNAKE OBNAVLJAJO — V Ribnici te dni obnavljajo označbe prehodov na cestah in ulicah. Ne bi pa bilo slabo, če bi končno zakrpal z asfaltom tudi prekopane ceste.

NOVI ŠTIFTI SANITARJE — Doleč naokoli znana cerkev pri Novi Štifti bo dobila za svojo 350-letnico končno tudi sanitarije (stranišča). Plačala jih bo občina. To se bo zgodilo do osrednje svečanosti v avgustu.

DELO MED POČITNICAMI — Med počitnicami se bo nadaljevala obnova šole v Sodražici. Do jeseni nameravajo dokončati vsaj dela v pritličju. Denar je zagotovljen.

STANOVANJA IN POSLOVNI PROSTORI NAPRODAJ — V obnovljeni Johanovi hiši sredi Ribnice so na prodaj štiri apartmajska stanovanja, ki jih je možno preurediti tudi za poslovno dejavnost, predvsem za potrebe raznih zastopništev, v advokatske pisarne in podobno.

Trebanjske iveri

BROVET — Od starejših Trebanjcev, ki dobro poznajo svojega rokaja admirala maršalja o tem »očetovemu sinu«, kakor prezirljivo govorijo o tem srbskoslavskem oficirju. Stane je zgodaj dobil ta vzdevek: kar so očeta zbadali, kje ima svojega mornarja, jim je ta jezero odvrčal, da njegov Stanko ni naveden mornar, ampak oficir. Kakšna je njegova oficirska beseda in čast smo se lahko Slovenci že precejkrat pričali, zlasti karajzen je bil, kadar je bil daleč proč, v njemu očito ljubšem ogradu. Zato je bil Brovezelski, kot smo ga pokličevali v Delu in še kje, očito zelo poklapan, ko je z gospodom Markovičem v nedeljo le moral v Ljubljano, da se je vsaj malo prepričal, kakšne so posledice trutalega napada njegove okupatorske armade na mlado državo Slovenijo.

PSOVKE — V psihološki vojni, ki te danes spremlja agresijo JA zoper našo državo, seveda spet prednjačijo beograjska proslovstva. Tako seveda ne more presegati, da po beograjski televiziji slišimo, zasluzili, nadalje do onemoglosti ponarjalske vojske, a ne navajajo nobene točne podatke, imena, da bi lahko to bilo, da je žena podoficirja, ki v času, ko tole pri Mokronogu z milijoni litri goriva in zavezno povzročijo katastrofo, pravi zmaj, da pa bruh srbske psovke, da se je ustraši vsak dedec, je obče znano.

Junjska Rast

NOVO MESTO — Nova, druga letošnja številka revije Rast je izšla namesto sredi junija, kot je bilo pričakovati po napovedih in kot je tudi označeno, šele na začetku tega tedna. Zakasnitev ni nikoli prijetna stvar, tokrat pa je povzročila, da revija nekaj napoveduje, kar je medtem že bilo (npr. Svetovni slovenski kongres). Sicer pa se vsaj bežno razglejmo po vsebini pričujoče številke.

Na začetek se je spet vrnil »uvodnik«, v katerem glavni urednik običajno malo potarna o problemih urejanja in izdajanja revije ter vabi nove sodelavce. Da ta njegova beseda že do zdaj ni bila brez odziva, dokazujejo nova imena sodelavcev in nove teme. Literarne strani so s svojimi prispevki zapolnili: Pavle Zidar, Milan Markelj, Irena Zupanič, Vlado Garantini, Žilka Komac in Heda Kastelic s pesmimi, Goran Gluvič je priobčil krajši dramski tekst (igro) Ta čudoviti, pogumni svet rim, Vinko Blatinik pa nov odlomek iz Dolenjskih razglednic, tokratni ima naslov Moja karakteristika.

Razdelek Kultura ima dva spisa: Miloš Jakopec je prispeval Nova odkritja o Heinrichu Tandlerju in Francu Polaku, prvem novomeškem tiskarju in prvem novomeškem časnika, Majda Pungertar pa zapis o čevljarji obrti in tovarni obutve v Novem mestu. V Našem pogovoru predstavlja Jože Humer v

DRUGA ŠTEVILKA RASTI ZAMUJA

V začetku preteklega tedna bi morala biti v novomeški Tiskarni natisnjena 2. številka Rasti. Iz nepojasnjenih razlogov se to ni zgodilo. Do bralcev bi morala priti vsaj do 26. junija. Ker je denar za stroške tis-

POLETNI UK ZA GLEDALIŠČNIKE

Letošnji poletni seminar za gledališči-ke in podobne seminar za lutkarje bosta od 7. do 14. julija v Radencih, prireja pa ju Združenje gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije. Gledališki seminar, na katerem bodo obdelali vse, od gledališkega besedila do predstave, bodo vodili najobetavnej-

Novem mestu živeča baletnika Pio in Pina Mlakarja. V Razdelku Družbena vprašanja so prispevki: Bogdan Osolnik: Leto 1941 v spominu slovenskega naroda; Jasna Žugelj: Romi — del slovenske družbe in Ana Blažič: Tri leta delovanja kluba za nadarjene učence dolens-ke regije — Nekatere pedagoške izkušnje.

Rubrika Civilna družba se prvič pojavlja v reviji, urednik Franci Šali je k sodelovanju povabil nekaj družboslovcev, da so odgovorili na vprašanja o »vrednotah« socializma in o civilni družbi. To so: Boštjan M. Zupančič, Adolf Bibič, Lev Kreft, Tone Kuzmanič in Gregor Tomc. Več zanimivih prispevkov je v Odmevih in odzivih. Tako Ivan Kras-ko priobčuje Skico za portret Miloša Kovačiča, Ivan Zoran zapis o praznovanju 245-letnice novomeš-ke Gimnazije in Milan Markelj o jubilejnih Stezicah. Slednji nato predstavlja še pesniško zbirko Mar-jance Kočevar-Pompeji, Ivan Zo-ran, tudi avtor Kulturne kronike, pa piše o tem, kakaj je nastala knjižna zbirka Siga, kaj je v njej do zdaj iz-šlo in kaj so natisnili nekateri drugi založniki. Franci Šali na kratko predstavlja letošnje knjižne novosti pri Dolenjski založbi. Številka je obogatena z nekaj reprodukcijami umetniških del Franceta Goršeta, Božidarja Jakca, Staneta Jarma, Franceta Miheliča in Ivetta Šubica ter raznimi fotografijami.

Zdajšnja Rast je z okoli 120 stranmi do zdaj najzajetnejša.

— an

kanja zbran, ne more biti opravičila za neljubo zamudo. Za takšno zakasnitev izida te številke revije uredniški odbor ne more prevzeti odgovor-nosti, saj je bilo do tiskanja vsebinsko in oblikovno vse še pravočasno urejeno.

Za uredniški odbor
JOŽE ŠKUFCA

ši mladi slovenski gledališki režiserji, dramaturgi in igralci: Aleksander Jurc, Matjaž Pograjc, Tatjana Azman, Violeta Tomič, Mojca Turk in Ludvik Bagari. Glavni mentor bo Vili Ravnjak. Lutkarji pa se bodo posvetili vsemu, kar je pač treba vedeti o lutkarstvu kot veji gledališke dejavnosti. Teoretični del bo vodil mag. Uroš Trefalt, praktični del pa bo potekal pod vodstvom Stefke Miteve iz Sofije.

Tabor (morda) kdaj kasneje

Tudi počastitvi Barage se Trebanjci niso do konca odpovedali

TREBNJE — Zaradi vojne so tu odpovedali vse kulturne prireditve, ki naj bi se zvrstile v okviru »Trebanjskega koša«. Tako so kar po vrsti odpadli: nastop Občinskega pihalnega orkestra Trebnje in skupine mažoret iz Grosupljega, Ženskega noneta Rog iz Željnj, folklorne skupine Račna iz Grosupljega in Zagoriških fantov, razstava in okrogla miza o škofu, misijonarju in jezikoslovcu Frideriku Baragi, rojaku iz Male vasi pri Dobriču, nastop trebanjskega Cerkevnege zbora Friderika Barage, v nedeljo pa še Baragov spominski dan in otvoritev 24. tabora likovnih samorastnikov, za katerega je bilo prijavljenih štirinajst ustvarjalcev, eden celo iz Avstralije. Tako Baragovo počastitev kot likovni Tabor bodo poskusili prirediti, brž ko bodo to dovoljevale razmere.

Knjižnica postala informacijsko srce

Računalnik novomeški študijski knjižnici omogočil vključitev v slovenski knjižnično-informacijski sistem — Računalniška izposoja v Ljudski knjižnici

NOVO MESTO — Ko se je študijski knjižnici Mirana Jarca minulo jesen nakazala možnost, da se lahko razmeroma v kratkem času računalniško opremi ter potem preoblikuje v knjižnično-informacijski center in vključi v tovrstni slovenski sistem, je to možnost seveda izrabila.

Večjo vsoto denarja, potrebno za računalniško opremo, je dobila od republiškega ministrstva za kulturo, znaten del ji je navrgla nabiralna akcija, nekaj pa je primaknila sama. Tako so lahko že pred novim letom oziroma po nekaj mesecih namestili v knjižnici računalnik Microvax in razpeljali vse instalacije v zvezi z opremljanjem. Namestili so sedem terminalov, kolikor so jih v dani prostorski stiski sploh lahko, preostalih pet pa bodo, ko bo knjižnica dobila prizidek oziroma ko bo prenovljena in preurejena. Nekaj terminalov so takoj vključili v sistem poslovanja ustanove, večji del pa jih bo služil uporabnikom pri iskanju najrazličnejših informacij in pri izposoji.

Vzporedno z računalniškim opremljanjem je potekalo usposabljanje knjižničarjev za delo z računalniki. Na tečajih so bili malone vsi, vendar izmenoma, tako da ni bilo nikakršnih motenj ne pri poslovanju ne pri izpo-

Jezikovnih počitnic ne bo

Sporočilo organizatorjev za javnost

Zdaj je dokončno jasno, da letos v Novem mestu ne bo Jezikovnih počitnic za otroke koroških Slovencev. Doživeli smo vojno in kot narod in država strašno ponižanje, in četudi bi bile strahote smrti in žrtve ter opustošenja dokončno za nami, je v takem povojnem ozračju nemogoče mirno, zbrano delo z otroki s Koroškega. Tudi letos naj bi Jezikovne počitnice trajale tri tedne, od 14. julija do 3. avgusta; zanje je bilo prijavljenih 30 mladih Korošcev in Korošic, največ do sedaj. Za Jezikovne počitnice je bilo tako rekoč že vse pripravljeno in dogovorjeno, tudi program in bivanje pri družinah. 26. junija je bil pogovor z otroki in starši gostitelji, udeležila sta se ga tudi predstavnika Krščanske kulturne zve-

ze iz Celovca. Tedaj smo še zelo resno računali, da bo tudi letos uspešno steklo to jezikovno-kulturno poslanstvo.

Prav vsem, ki ste prizadevno sodelovali v pripravah in pokazali naklonjenost Jezikovnim počitnicam, se v imenu organizatorjev iskreno zahvaljujem. Ostanite z nami, zakaj prihodnje leto bodo Jezikovne počitnice spet stekle, tedaj v mirni, svobodni domovini Sloveniji. Odložitev Jezikovnih počitnic za eno leto obžaluje tudi Krščanska kulturna zveza v Celovcu in želi vsem prijateljem in znancem na Dolenjskem mirno in srečno življenje.

prof. JOŽE ŠKUFCA
vodja Jezikovnih počitnic

kultura in izobraževanje

VPISI IN IZPITI V JESENSKEM ROKU

LJUBLJANA — Minister za šolstvo in šport Republike Slovenije dr. Peter Vencelj je s posebno odredbo, ki jo je v ponedeljek posredovalo ministrstvo za informiranje, določil, da se vse šolske in študijske aktivnosti na vseh stopnjah šol prestavijo na jesenski rok, ki se prične zadnji teden avgusta. V obrazložitvi je rečeno, da so to narekovele razmere, ki trenutno vladajo v Sloveniji in zaradi katerih je moteno opravljanje izpitov in zbiranje dokumentov za vpis oziroma vpisni postopki, in da se zaradi varnosti učencev in študentov te aktivnosti prenesejo na ugodnejši čas, ko se bodo lahko tudi nemoteno izvedle.

Jože Stražar: STALLION (bron) — Z razstave v Dolenjski galeriji, ki predstavlja umetniško ustvarjalnost slovenskega likovnika iz Stockholma. Razstava je bila odprta brez otvoritve, ki bi morala biti minuli petek, ker so jo vojne razmere preprečile.

Postaja mlekarja v Beli krajini znova aktualna?

Ob pomanjkanju mleka v agresiji na Slovenijo

BELA KRAJINA — Ko je po vsej Beli krajini pretekli petek zaradi blokiranja ceste na Gorjancih zmanjkalo mleka, je mnogim prišlo na misel, da do tega najbrž ne bi prišlo, če bi vsak dan iz Bele krajine vozili mleka v Ljubljano in ga potem v vrečkah spet vozili nazaj, če bi ga torej predelali kar v deželi ob Kolpi. Tokrat je res mleka zmanjkalo le za eno dan in ne gre delati panike, kaj bi bilo, če ga ne bi bilo več dni. Vendar ob tem najbrž ne gre prezreti predlogov, ki so jih je že pred časom dali člani Slovenske kmečke zveze — Ljudske stranke o tem, da bi v Beli krajini zopet postavili mlekarno.

Zopet pravimo zato, ker sta v Beli krajini nekoč že bili mlekarji oz. si-rarni, a so ju pred nekako poltretjim desetletjem ukinili, nadomestila pa ju je zbiralnica mleka. Mlekarni sta bili v Metliki in Semiču. Semiški sir je bil menda tako dober, da so ga prodajali celo po tujih deželah, kot spomin na tiste čase pa imajo v Semiču še vedno

opremo, seveda zapuščen in propada-jočo. Tri prostore, v katerih so bili la-boratorij, ogrevalnica s kotli in sirar-na, so preuredili v strelišče, medtem ko je v Metliki v bivši mlekarji bife.

Ideja o belokranjski mlekarji je postala v teh vojnih časih torej zopet aktualna. Medtem ko so v miru vozili mleko iz Bele krajine v Ljubljano, ga sedaj odvažajo v Kočevje. V letošnjem juniju so ga iz deželice ob Kolpi odpe-ljali 515 tisoč litrov, medtem ko ga pripeljejo nazaj okrog 60 tisoč litrov, pri tem pa niso všteli vsi ostali mlečni izdelki. Očitno je torej, da Belokranj-ci namolzejo znatno več mleka, kot ga sami porabijo, zato se jim zdi še toliko večji nesmisel, da bi zaradi cestnih zapor morali ostati brez njega. Ver-jamemo, da bi se, če bi prišlo do tega, najbrž kaj hitro samoorganizirali in razdeljevali belokranjsko mleko, toda vsaj pomisleke, če že ne kaj več, bi imela tudi inšpekcija. To pa je že dru-ga zgodba.

M. BEZEK-JAKŠE

ZASTONJSKO MLEKO — Kmetje iz Šentjanža in okolice, tudi iz sosednje trebanjske občine, so pretekli petek prijetno presenetili Sevnčan. Pripeljali so jim cisterno s preko 8000 l mleka, ki ga zaradi blokad na cestah niso mogli oddati Ljubljanskim mlekarnam. Mleko so zastonj razdelili številnim Sevnčanom, ki so prišli z različnimi posodami pred sevnško pošto (na sliki). Foto: P. P.)

Vrščikanje paradižnikov »dela čudeže«

Pospešek zorenja

Vrščikanje, bolj jasno rečeno odstranjevanje vršičkov (dekaptacija), je bil že doslej zelo priporočen ukrep pri gojenju paradižnikov. Z njim pospešujemo rodnost in krajšamo čas zorenja. Prav zgodnost pridelke za tržnega pridelovalca odločilna za uspeh pridelovanja. Prvi plodovi imajo neprimerno večjo ceno kot kasnejši. To je spodbu-dilo raziskave v Italiji pa tudi pri nas, ki so pokazale, da je s pravilno izvedeno dekaptacijo mogoče dela-ti majhne čudeže.

Po priporočilu znane italijanske semenarne Zorzi so tudi pri nas pre-izkusili različne gostote sajenja in odstranjevanja vršičkov. V najgo-stejšem nasadu, v katerem so rastli-ne oddaljene med seboj le 10 cm, so sadike vrščikali že nad prvim groz-dom, na 20 cm oddaljenih rastlinah nad drugim, na 30 cm oddaljenih med seboj nad tretjim grozdom, medtem ko so v običajni oddaljenosti nasajene paradižnikove rastline pustili nedotaknjene. In kaj so ugo-tovili? Čas zorenja se je razlikoval kar za 15 do 20 dni.

Za vrščikanje, ki jih je pri nas vedno več, bo gotovo zanimivo, da je vrščikanje vsesplošno uporabno, torej tudi za malega pridelovalca. Nizka vzgoja omogoči hitrejše zo-renje, s tem pa tudi intenzivnejše iz-koriščanje vrtnih površin. Vrščika-nje omogoča pridelavo paradižnika tudi tam, kjer sicer ne bi uspeval, metodo pa je mogoče uporabiti tudi za jesensko pridelavo, ki jo dose-žemo s poznim sajenjem in dekap-tacijo.

— n

ODSTREL DIVJADI

TREBNJE — Tudi kmetje v tre-banjski občini se jezijo, ker jim divjad povzroča iz leta v leto večjo škodo na kmetijskih površinah. Zlasti lov-ske družine Velika Loka, Trebnje, Šentru-pert in Mirna so lani izplačale soraz-merno malo odškodnin. Ob obravnavi realizacije lovskogospodarskih načrtov za obdobje 1986 — 1990 na seji trebanjske vlade so sklenili, da bodo letno po-večali odstrel divjadi za okrog 30 odst.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanjč

Varstvo in druga dela v vinogradu

Pogoste padavine zlasti v popol-danskem času ter primerna toplota in močna rosa zjutraj omogočajo hiter razvoj peronospor. Okužbe si sledijo v 4 do 6 dneh. Zato je mož-nost širjenja bolezni zelo velika.

V takem primeru je nujno, da je žlahtna vinska trta zavarovana s si-stemskimi pripravki. Če ti pri-pravki niso bili uporabljeni pri zad-njem škropljenju oz. je od takrat preteklo več kot 12 dni, je potrebno takoj škropiti.

Priporoča se uporaba ridomila ali sandošana. Če je kdo dosedaj uporabljal mikal, je najbolje, da ga uporablja še naprej.

Trte, ki niso pozeble, so pretežno že odcedele, zato lahko nastopi na-pad oidija ter nastane občutna ško-da. Kdor še ni uporabljal sistemi-

radomil MZ	3,0 kg/ha	tilt 250 EC	0,2 l/ha
sandošan	1,5 kg/ha	topas 100 EC	0,25 l/ha
galben	2,5 kg/ha	rubigan	0,2 l/ha
mikal	4,0 kg/ha	bajleton	0,75 kg/ha

V primeru izbruha oidija je po-trebno temeljito škropiti grozdje z 0,125% ali 1,25 kg/ha hiperman-gana in dodati 1—2 kg gašenega apna na 100 l vode.

V drugi polovici julija je pri-po-ročljivo še enkrat uporabiti žveplo v prahu (brez grudic) v količini 25 kg/ha. Z njim poleg oidija zatiramo tudi pršice.

Takoj po cvetenju je zadnji čas za dognojevanje z dušikom. Le-to pride v poštev delno, ločeno samo na določenih delih parcele. Količi-na gnojila je 1—2 dag/m² oz. 3—5 dag/trs pri razdalji 1 x 2,5 m.

Pri sortah z velikimi listi in buj-nimi trsti je smotno obiranje listja. S

kov, ima sedaj čas, da jih uporabi. Vendar se priporoča vsem, ki imajo izkušnje in zadosti znanja, da opa-zujejo trse, na katerih se ojid naj-prej pojavlja. To je na občutljivih sortah (portugalka, modra franki-nja) in tam, kjer je povečana vlaga in toplota. Ojid vsako leto najprej napade ene in iste trse, zato si jih moramo zapomniti. Na tak način lahko zmanjšamo število škropljenj

Razlogov za napad bolezni kljub škropljenju je več:

- zamujeno prejšnje škropljenje
- pojav odpornih glivic
- izbira neustreznega pripravka
- slaba izvedba

Če se pojavijo odporne glivice, uporabimo pripravke, katerega do sedaj nismo rabili, v največji pri-po-ročni koncentraciji. Pri izvedbi moramo paziti, da ostaja škropivo enakomerno razporejeno na zele-nih delih trsa brez kapljanja na tla. Poleg tega moramo uporabiti vsaj minimalno količino pripravka na hektar, da bo škropivo učinkovito delovalo, in sicer:

tem omogočimo boljše osvetlitev grozdja in boljši nanos škropiva na grozde, predvsem če ne uporabljamo sistemskih pripravkov.

Boljša osvetlitev in škropljenje povečujeta odpornost grozdja proti botritisu.

Listni pecelj pri mladici moramo prelomiti, ne odtrgati. Odstranju-jemo samo listje, ki zakriva grozde.

Vrščikanje mladice je potrebno opraviti, preden se te prelomijo nad žlico. Vršček odstranimo dovolj da-leč od osnove mladice tako, da ostane zadostna listna površina (pribl. 15 oces).

Inž. JOŽE MALJEVIČ

dežurni poročajo

VLOM V LOKAL — Vlomilci tudi v vojnih časih ne mirujejo, celo več, zdi se, da jih skušajo izkoristiti. V noči na 28. junij je neznanec vlomil v gostinski lokal Prinevec v Šmarjeških Toplicah in odnesel za 30.000 din cigaret, kave in pijače.

OB DENARNICO — V noči na 26. junij je nekdo na parkirnem prostoru ob magistralni cesti v Poljanah vlomil v kabino parkiranega tovornjaka. Odsel je moško denarnico z denarjem in dokumenti. Lastnik Dragija Trajanov iz Štipe je oškodovan za 8 tisočakov.

OBISKAL VIKEND — 23. junija med 14. in 18. uro je nekdo v Čemšah pri Mirni Peči stopil v odklenjeni vikend Novomeščana Alojza Plantana. Izginila je denarnica, pripravljena v hlačah na obešalniku, z njo pa tudi 3.300 din.

IZGINILA ŽAGA — V času med 17. in 22. junijem je iz nezaklenjenega garaže Jožeta Sterka iz Črnomlja vredno odnesel motorno žago znamke Stihl, vredno kakih 12 tisočakov.

VLOM V BRUNARICO — Neznani storilec je med 18. in 24. junijem vlomil v brunarico na Otočcu, lasti Krkinih Zdravilišč. Izginilo je več pijače in cigaret. Krka je tako oškodovana za 1.500 din.

Vlomilci za rešetkami

Kriminalisti novomeške UNZ so 17. in 18. junija prijeli četverico, osumljeno več kaznivih dejanj

NOVO MESTO — 17. in 18. junija so kriminalisti novomeške UNZ spravili za rešetke 20-letnega P. E. z Grma, leto dni starejšega Z. J. s Ponikve, 20-letnega G. F. s Homa in 29-letnega J. Z. iz Mokronoga. Mladenci so osumljeni večjega števila kaznivih dejanj vlomov, tatvin, celo rop in goljufije.

Tako naj bi J. Z. letošnjega 31. januarja izročil P. E. in Z. J. ponarejene ključke osebnega avtomobila R-5, last novomeškega Komasa Hertz. Vozilo je bilo parkirano na Društenem trgu, od koder sta avtomobil spravila v pogon in ga odpeljala na Škofljico. Tam sta petico za 3.500 DEM prodala Ljubljancu N. S.; slednji je nato na ukradenem vozilu vtisnil številke šasije svojega karamboliranega avtomobila in tak avto tudi uporabljal. J. Z. je tudi osumljen, da je 29. oktobra na območju Hrvaške namenoma karamboliral osebni avto honda, ki je bil kasko zavarovan. J. Z. je tako pri zavarovalnici Triglav prijavil prometno nezgodo. Opravljen je bil ogled avtomobila in ocena je ugotovila, da je avto popolnoma uničen. J. Z. je tako zavarovalnico ogoljufal za 85.000 din.

P. E. in Z. J. sta bila 9. februarja letos v disku v Gornjem Vrhpolju, kjer sta se za šankom spoznala z domačinom Antonom Kosom. Slednji je bil toliko ne previden, da jima je pokazal denarnico. Mladeniča sta ga nato zvalila na dvorišče, ga tam prepleta ter mu odvzela 120 din in plinsko pištolo.

In še naslednja kazniva dejanja: P. E., Z. J. in G. F. so osumljeni, da so lanskega julija na Trški gori vlomili v vikend Jožeta Tršinarja in nato še v vikend Ladislava Blatnika. Slednjemu so odnesli televizor, več oblačil, steklenico viskija in sodček. Z. J. in P. E. naj bi v začetku lanskega decembra na novomeški ŽTO ukradla električni radiator, G. F., P. E. in Z. J. pa naj bi na Ponikvah vlomili v dva poškodovana avtobusa nemške registracije ter ukradli več zvočnikov, dva avtoradia in tri mikrofone. Prav tako naj bi P. E. in Z. J. lanske zimo vlomila v osebni avto na Ponikvah in iz njega odnesla avtoradio in očala, P. E., Z. J. in K. M. iz Nemške vasi pa naj bi letošnjega februarja iz osebnega avtomobila Antona Veca blizu Smuke ukradli lovsko puško.

STRELA ZAŽGALA POSLOPJE

ČUČJA MLAKA — Med nevihto, ki je divjala 24. junija okoli 20. ure, je strela udarila v 23 krat 8 metrov veliko gospodarsko poslopje Jožeta Jančevca iz Čučje Mlake. Požar je upepelil ostrešje, pod njim pa še 14 ton suhe krme in dva kubična metra ladijskega poda. Pri gašenju požara je sodelovalo kar 100 poklicnih in prostovoljnih gasilcev, navzlic temu pa je škoda velika: ocenjujejo jo na 300.000 din.

Z avtobusom moril po dolenjki

Poldruge leto pogojne kazni za Albina Šparakla, ki je kot voznik avtobusa pri Ždinji vasi zakrivil smrt dveh oseb

NOVO MESTO, ŽDINJA VAS — Dolenjska magistralna cesta med Ljubljano in Zagrebom je, ne upoštevajoč seveda tragične in krvave dogodke ob zločinem in barbarskem dejanju letalskih enot jugoslovanske armade prejšnji petek na Medvedjeku — enega svojih najbolj črnih dni pisala 16. novembra 1988. Takrat je v vsega eni uri na delu ceste pri Ždinji vasi prišlo do dveh hudih prometnih nezgod, ki sta terjali kar štiri smrtno žrtve. Kot krivce ene je moral pred dnevi na zatožno klop novomeškega temeljnega tožilstva 39-letni Albin Šparakel z Bleda.

Štirideset mintu čez polnoč je bilo, ko je Šparakel peljal avtobus naših domoincev iz Muenchna v Prijedor. Cesta je bila spolzka in mokra. Avtobus kranjske registracije je s hitrostjo 98 kilometrov na uro pri Ždinji vasi dohitel kolono vozil, ki se je ustavljala. Kakih 20 minut prej je namreč na tem delu ceste prišlo do nezgode, v kateri je osebni avto zletel v ceste in treščil v drevo, pri čemer sta izgubila življenje Ante in Mato Vurbič. Šparakel je kolono vozil opazil; sam je dejal, da jo je zagledal na takšni razdalji, da bi lahko v tem času trikrat, ne enkrat avtobus ustavil. A možakar se je grdo uštel. Cesta je bila spolzka, avtobus je navzlic zaviranju zanesel v zadnji del osebnega avta zdomca Franja Keresmana, ki je z vozilom zletel s ceste in trčil v drevo, nakar je avtobus zadel še v osebno vozilo nemške registracije, za krmilom katerega je sedel Jusuf Salkić. Trk je bil tako silovit, da je vozilo slednjega dobesedno zabilo pod zadnji del prilopnika. Salkić in njegov sopotnik Arif Djanić sta po-

škodbam na mestu trčenja podlegla. Keresman in sopotnika Hasica Veljačić ter Mustafa Delić pa sta bila hudo ranjena.

Šparakel se je zagovarjal, kako so bile po njegovem tiste noči dobre razmere za vožnjo, čisto je tudi dobro poznal, saj je bil za krmilom avtobusa na tej progi že osmo leto. Sodnikom je pove-

dal, da je po njegovem zaviral pravi čas, toda potem ga je pričelo bočno nesti v kolono vozil in prav nič več ni mogel storiti. Zgodilo se je, kar smo opisali že v zgornjih vrsticah. Dodajmo le še, da je tahograf pokazal, kako je bila v času trčenja hitrost avtobusa navzlic zaviranju 65 km/h. Senat je spoznal, da je šlo za zavestno malomarnost voznika Šparakla in ga je zategadelj obsodil na poldruge leto zavora, pogojno za dobo treh let. Kot olajševalno okoliščino so mu sodniki šteli priznanje in skrb za družino.

B. B.

PADEL S STREHE

NOVO MESTO — 25. junija ob 14.15 je prišlo na Trdinovi ulici v Novem mestu do hude delovne nezgode, v kateri je bil poškodovan 33-letni Franc Gorenc iz Dobrave. Gorenc je tega dne skupaj s štirimi delavci opravljal dela na strehi VGP, med delom pa mu je, nepriviezane, zdrsnilo do žlebov, tam se je za hip še ujel, nato pa je padel sedem metrov globoko na tla. Hudo poškodovan Gorenc, ki je delal v skupini zasebnega obrtnika Andreja Abrama, se zdravi v novomeški bolnišnici.

Samostojna SLOVENIJA 1991

»Odpuščak« je miličnike

Delavce iz drugih republik podil domov, miličnikom pa grozil, da jih bo odpustil iz službe

SEVNICA — 47-letni Mihael Slemenšek iz Sevnice je rekorder svoje vrste. V zadnjih treh letih je bil kar trikrat najstarejši voznik pri sodnikih za prekrške, povzročil je več deset intervencij posavskih miličnikov, naposled je prekipelo letošnjega 16. maja.

V popoldanskih urah je bil Slemenšek v gostinskem lokalu TTG na železniški postaji v Sevnici. Ob točilni mizi je tam stoječim delavcem iz drugih republik očital, da jim zginejo, od koder so prišli, češ da nimajo v Sloveniji kaj iskati. Zmerjal jih je z vsemogočimi izrazi, v dokaz, kako resno misli s svojimi zahtevami, je ob tla zalučal dve steklenici. Strežnemu osebuju ni preostalo drugega,

kot da so poklicali na pomoč miličnike. Slednji so Slemenška odpeljali na hlačenje. A tudi to ni šlo povsem gladko: v prostorih za pridržanje sevniske postaje milice je moze postavje glasno in junaško zmerjal, za nameček pa jim grozil, kako jih bo odpustil iz službe. Vse to je pripeljalo do tega, da je moral pred neviesti na zatožno klop novomeškega temeljnega sodišča.

Sodniki so Mihaela Slemenška obsodili na 10 mesecev zavora. Možakar je sicer trdil, kako je njegovo reagiranje povezano s tem, da ga ljudje zasmehujejo, se mu norčujejo in ga izkoriščajo, toda odločitve sodišča to ni spremenilo. Ne nazadnje govori o Slemenškovem obnašanju tudi dejstvo, da je bil večkrat kaznovan ne le zaradi prekrškov, pač pa tudi zaradi nasilniškega obnašanja, k temu pa sodi še en podatek: med letošnjim 8. marcem in 15. majem je bil vzrok kar sedmih posredovanj sevnških miličnikov.

ODPELJALI INVENTAR

MOKRONOG — Slavko Š. iz Kranja ter Drago Č. in Marija H. iz Ljubljane so utemeljeno osumljeni, da so 23. junija popoldne vdrli v stanovanje Jožefa Vrtačnika iz Trebnjega, in iz stanovanja odpeljali inventar. Škode je za 14.000 din.

Vprašljiv nastop Krkinih kolesarjev na SP v ZDA

Če bo priporočilo Športne zveze Slovenije veljalo še naprej, se ga bodo Krkini kolesarji seveda držali

NOVO MESTO — Stališče in priporočilo republiške športne zveze, naj slovenski športniki v času okupacije svoje domovine ne nastopajo v dresih reprezentance Jugoslavije, je jasno, razumljivo in logično. Odzval se mu je Jure Zdovc, ki ni nastopil v sklepni boji na evropskem košarkarskem prvenstvu v Rimu, odzvali so se športniki na mediteranskih igrah, ki te dni potekajo v Atenah, poziv so resno vzeli tudi v novomeškem KD Krka, kjer je okostje mladinske reprezentance, ki bi morala prihodnje dni odpotovati na svetovno prvenstvo v ameriški Colorado Springs.

Članska vrsta KD Krka je minule dni končala nastop na dirki Giro d'Italia. Od 156 tekmovalcev iz vse Evrope, kolikor jih je bilo na startu, jih je dirko končalo 108, zmagal pa je italijanski reprezentant Casagrande. Najboljši Novomeščan je bil Srečko Glivar, ki je v skupnem seštevku zasedel 16. mesto, Sandi Papež je bil 25., Igor Turk pa 56. V konkurenci kolesarjev do 20 let je Bogdan Fink zasedel tretje mesto. V času vojne so novomeški kolesarji našli zatočišče pri svojih avstrijskih prijateljih v Aflenzu, že 3. julija, pa so pot nadaljevali v ČSFR, kjer jih čaka naslednja dirka, imenovana Bohemia tour.

»Držali se bomo priporočila, čeprav seveda še zmeraj trdno upamo, da bo morije vendarle konec, da bo zmagal razum,« je v torek govoril Jože Majes, vodja jugoslovanske mladinske reprezentance, ki je za ta dan sklical tudi tiskovno konferenco v Šmarjeških Toplicah. Konferenca je bila sklicana že pred okupatorjevo agresijo, razumljivo so vzroki, zakaj je odpadla. »Še zmeraj se pripravljamo in delamo, kot da bomo na pot šli, ne nazadnje je v ta nastop vložena vsaj leto dni trdega dela, odrekani in tudi veliko pričakovani, da vloženi sredstev ne omenjamo. Prva skupina, v kateri so kolesarji, ki naj bi nastopili v ekipni vožnji, bi na pot morala že 7. julija. Pičle so možnosti, da bi se v tem času karkoli spremenilo, naše upanje je, da bi se dogodki razpletli vsaj do 11. julija, ko bi morali na pot kolesarji, ki bodo nastopili v cestni posamični dirki. Od slednje tudi največ pričakujemo, v svojih vrstah imamo Gorazda Stanglja, ki je po mnenju vseh strokovnjakov med kandidati za meda-

lje. Če bo šlo tako naprej, bodo naši športniki brez nastopa na svetovnem prvenstvu, nekateri tudi brez sodelovanja na olimpijskih igrah, ki so sanje slehernega športnika. Leta truda, garanja in odrekovanja bodo šla v nič.«

Jože Petelin, predsednik KD Krka: »V klubu smo v težkem in negotovem položaju, vsekakor pa se bomo dosledno držali priporočil Športne zveze Slovenije.«

To pa ta hip ni edina negotovost v novomeških kolesarskih vrstah. Pod velikim vprašanjem je tudi izvedba tradicionalne kolesarske dirke za Veliko nagrado Krke, ki bi morala biti 13. in 14. julija. O tem, ali dirko odpovedati ali predstaviti na kasnejši termin, je v torek zvečer odločil izvršilni odbor KD Krka.

Topličanke gredo v Pariz

Uspeh mladih atletinj na državnem prvenstvu — Hohnječeva dvakrat popravila rekord

DOLENJSKE TOPLICE — Za dolenjsko športno javnost brzokone novica, kako so mladinke ljubljanske IBL Olimpije osvojile naslov ekipnih državnih prvakinja, mladinci pa so bili tretji, ne bi imela kakšnega posebnega pomena, ako ne bi levji delež takšnemu uspehu prispevali mladi atleti in atletinje iz Dolenjskih Toplic. Ta uspeh je dekletom tudi omogočil, da se bodo med 15. in 17. septembrom v Parizu udeležile ekipnega mladinskega evropskega prvenstva.

Mlade Topličanke so nastopile v prav vseh tehničnih disciplinah in, čeprav so nekatere še pionirke, dosegle imenitne rezultate. Vanja Lukšič denimo je nastopila v kar treh disciplinah: v metu kopja je bila druga, v metu diska četrta in v metu krogle česta, Irena Spelič je bila četrta v skoku v višino, medtem ko je Gordana Djurić v skoku v daljino zasedla tretje mesto.

Ob teh rezultatih velja omeniti še dva odmevna rezultata topličkih atletinj. Gordana Djurić je namreč pred dnevi nastopi-

la tudi v finalu Atletskega pokala Jugoslavije; v finale troskoka se je uvrstila kot sedma, nato pa to svojo uvrstitev še krepko izboljšala. Z rezultatom 11,76 metra je na koncu osvojila zelo dobro četrto mesto v državi.

Za konec nemara še najbolj razveseljiva vest. V Ljubljani je bil pred dnevi republiški finale atletskega troboja za učenke in učence osnovnih šol, na katerem se je odločilo odrezala mladica Topličanka Melita Hohnjec. Že na občinskem kvalifikacijskem tekmovanju je zbrala rekordno število 1282 točk, nato pa v Ljubljani ta rezultat še izboljšala. Zmagala je kar v dveh disciplinah: v metu na 60 m je dosegla čas 8,6 sek., v skoku v daljino pa 4,62 metra. Zelo dober je tudi njen uspeh v metu žoge (36,92 m), tako da je skupaj zbrala kar 1302 točki, kar je seveda pomenilo nov republiški rekord in zlato odličje. O premoči Hohnječeve priča podatek, da je drugouvrščeno Kranjčanko prehitela kar za preko 200 točk.

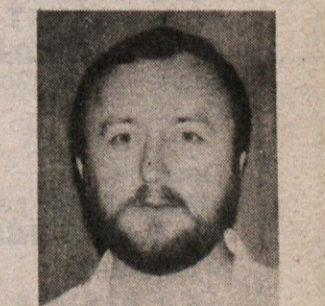
Črnomalci v 1. ligi

Rokometaši iz Črnomlja bili brez pravega nasprotnika — Jesen začeli v 1. slovenski ligi

ČRNOMELJ — Članska ekipa črnomalskega rokometnega kluba je pred dvema letoma izpadla iz 1. slovenske lige, letos pa jim je zopet uspelo, da bodo jeseni nastopili v 1. ligi. In kar je pohvalno, v 2. slovenski ligi, v kateri so tekmovali letos, so bili prečljivo prvi. Pravega nasprotnika pravzaprav sploh niso imeli, razen ekipe iz Radeč, ki velja tudi za neuradnega svetovnega mladinskega prvaka. »Iz prve lige smo izpadli zaradi menjave generacij, saj je prenehalo igrati 8 starejših in izkušenih igralcev, ki jih ni bilo mogoče nadomestiti čez noč. V dveh letih pa so mladi že toliko napredovali, da so ob nekaterih izkušenih igralcih zmogli to breme. Seveda gre zahvala za uspeh poleg poštvalnim igralcem še predsedniku kluba Borisu Lovrenčiču in trenerju Tinetu Svetiču,« pravi Vladimir Radović, član izvršnega odbora kluba, ki nosi precejšnje breme organizacijskega dela v klubu. Radović je optimistično napovedal, da računajo tudi na daljši obstanek v 1. slovenski ligi, saj bo ekipa takšna, kot je sedaj, gotovo vzdržala skupaj vsaj nekaj let. »Izpad iz 1. lige je bila za nas dobra šola. Zavedamo se, da moramo neprestano vzgajati podmladek, seveda pa ga moramo tudi znati pritegniti za ta šport, na primer z gostovanji v tujini,« pravi Radović. Pri črnomalskih osnovnošolcih je namreč kar precejšnje zanimanje za rokolet, med njimi je tudi nekaj obetavnih igralcev. Zal pa imajo precejšnje težave s strokovnim kadrom. Predvsem so si v Črnomlju več obetali od strokovnjakov, ki so končali fakulteto za telesno kulturo.

Kar se tiče finančnih težav, tudi črnomalski rokometarji niso izjema.

Največji strošek so prevozi in športna oprema, za kar pa denar, ki ga dobijo iz proračuna, ne zadošča. »Znati se moramo sami z organizacijo prireditelj, nekaj pricurila tudi od vstopnine in dobrodelnih prispevkov. Sedaj, ko smo se povzpeli v višjo ligo, računamo, da bomo dobili tudi več denarja, zagotovo pa ga ne bo toliko, da bi za-

Vladimir Radović

doščalo za normalno, kaj šele za brezskrbno delo,« tarna Radović. Ob tem ne pozabi omeniti, da so vsi igralci v njihovem klubu čisti amaterji, jeseni pa bodo začeli tekmovali s klubi, v katerih so tudi rokometarji, ki jim plačujejo hrano. Tu bodo Črnomalci gotovo zapostavljeni. »Sicer pa pri nas vlada negotovost, ker ne vemo, kakšen bo v prihodnje sistem tekmovanja glede na politične razmere v Jugoslaviji. Upamo, da bo ostalo tako kot doslej, saj smo na takšen sistem najbolj navajeni in smo z njim zadovoljni,« razmišlja Radović.

M. B.-J.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO JE PREHITEVAL — V petek, 28. junija, je prišlo na Cesti hercevoj v Novem mestu do hude prometne nesreče. 21-letni Mitja Brudar iz Novega mesta se je ob 15.10 peljal z osebnim avtomobilom iz Ločnice proti centru mesta in na ravnem delu vozila pričel prehitovati avto pred seboj. V tistem trenutku je nasproti z jugom pripeljal 31-letni Željko

Grdić iz Novega mesta in med vozil je prišlo do silovitega čelnega trka. V trčenju sta se hudo poškodovata Mitja Brudar in Grdićev 41-letni sopotnik Branišlav Mirčević iz Otočca. Oba so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialno škodo zaradi zvitke pločevine pa so ocenili na okoli 250.000 din.

tedenski koledar

Četrtek, 4. julija — Dan borca
Petek, 5. julija — Ciril
Sobota, 6. julija — Marija
Nedelja, 7. julija — Metoda
Ponedeljek, 8. julija — Evgen
Torek, 9. julija — Veronika
Sreda, 10. julija — Amalija

LUNINE MENE
5. julija ob 3.50 — zadnji krajec

kino

ČRNOMELJ: 5. 7. (ob 21. uri) ameriški erotični film Vročina v telesu. 7. 7.

kmetijski stroji

ŽETVENO NAPRAVO za BCS prodam. Tone Dragan, Šmarješke Toplice 17, ☎ 73-297. 4186
ZETOR 7011 in prikolico (4 t) prodam. ☎ 57-632. 4200

KMETOVALCI POZOR!
Trgovsko podjetje TEIK Kapele, Jereslavec 9, tel. (0608) 68-346, ugodno prodaja traktorje UNIVERZAL 45 in IMT. Cena: protivrednost 9.000 DEM. Dobava 5 do 10 dni. (P26-5MO)

kupim

GRADBENI OBJEKT, z večjim dvoriščem, na relaciji Krško—Leskovec kupuje manjša delovna organizacija, ☎ 79-116. 4196

motorna vozila

TERENSKO VOZILO Fiat AR 55, 126 PGL, karamboliran, letnik 1990, in diesel motor 2200 D prodam. ☎ 73-318. 4192

LADO 1200, letnik 1987, s priključkom, prodam. ☎ 42-136. 4193

JUGO SKALA 55, letnik 1988, prodam. ☎ 76-304. 4194

OPEL KADETT 1,3 GLS, letnik november 1986, in kosilnico, staro 3 leta, prodam. ☎ (0608)70-343. 4195

R 4 GTL, letnik 1983, registriran do februarja 1992, obnovljen, odlično ohranjen, prodam. ☎ 57-362. 4199

prodam

PRODAM 4 m³ suhih smrekovih plohov, novo zamrzovalno skrinjo (300 l) LTH in pralni stroj generalno obnovljen. Tel.: 24-314 ali 21-695.

TELICO in kravo, brejo 5 mesecev, prodam. Franc Miklič, Gor. Karteljevo 3, Mirna Peč. 4187

FRIZERSKO OPREMO (možnost salona še naprej) prodam. ☎ 25-506, Tomislav Bec, Muzejska 3, Novo mesto. 4197

POROČNO OBLEKO, številka 38, belo, prodam. ☎ 56-032. 4198

obvestila

ROLETE, ŽALUZIJE izdelujemo in montiramo po konkurenčni ceni. ☎ (068)44-662. 4188

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave stare 3 in 4 mesece, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Cetin, Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 4189

Ali že veste, da lahko na enem mestu izberete in si izposodite klasično, moderno ali ekskluzivno poročno obleko?

Vjenčana posudiona (izposojevalnica poročnih oblačil), Vlačka 70, Zagreb, tel. 418-014.

GOPACK
PAKIRNI STROJI
TEL. 065 31 766

UMETNI KAMEN
za oblaganje fasad

po najugodnejših cenah
svetlo sivi 135 din m²
temno sivi 150 din m²
z belimi odtentki 180 din m²
beli 180 din m²
Možne tudi druge barve.

Mogoča dostava na dom in tudi polaganje

»KOŠMRLJ«, d.o.o.
Meniška vas 7,
Dol. Toplice
tel. (068) 65-557

VEDEŽEVALKA v Novem mestu dne 11. julija 1991. Naročila sprejema na tel. (065)26-839. (P27-1MO)

POZORI!

Vabimo vse, ki bi radi dobro za služili s prodajo na terenu. Petdeset različnih artiklov. Možna redna zaposlitev. Tel. (068) 24-780 ali 24-781, dopoldan.

ZAHVALA

Dr. STROJANU in sestram otroškega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto, ki ste s hitro in uspešno intervencijo ohranili življenje najinemu sinu Robiju, prisrčno hvala. S tem ste ponovno dokazali svojo sposobnost in požrtvovalnost, ki jo človek v tako hudih časih še kako potrebuje.
Hvaležna starša KOŠIR

službo dobi

IŠČEMO potnike za prodajo tekstila na terenu. Lasten prevoz, dober zaslužek. ☎ 23-640. 4152

službo išče

DELO na domu išče dekle iz okolice Krškega. ☎ (0608)79-555. 4190

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ (068)23-022. 4165

ženitne ponudbe

DOLENJSKA DEKLETA so najboljše dekleta, pravijo fantje in jih vabijo v AFRODITO, ženitveno posredovalnico v Kranju, od 8. do 14. ure, v četrtek in petek pa od 14. do 19. ure na ☎ (064)324-258, da se spoznajo. 4191

Samostojna SLOVENIJA 1991

ZAPRTA CESTA

OSILNICA — Cesta med Zamoštom in Malim Logom, ki je bližnjica tega dela kočevske občine do morja, bo zaprta vse do jeseni, zaprli pa so jo minuli ponedeljek. To cesto širijo in pravljajo za asfaltiranje. Od Osilnice pa do morja je to zdaj še edine okoli 4 km neasfaltirane ceste. Napovedujejo pa tudi zaporo ceste med Osilnico in Čabrom, ker bo zasebnik začel graditi malo elektrarno. Gre za elektrarno ob mejni reki Čabranki, za gradnjo katere je potrebno prej pridobiti soglasje obeh republik.

MALI OGLASI

v ponedeljek
tudi
od 20. do 22. ure

☎
25-747

Iskra

ISKRA INDUSTRIJSKA ELEKTRONIKA
»INDEL« KOSTANJEVICA NA KRKI, d.o.o.
68311 Kostanjevica na Krki

Upravni odbor

razpisuje delovno mesto

GLAVNEGA DIREKTORJA DRUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih v zakonu, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo VII. stopnjo strokovne izobrazbe, tehnične, ekonomske ali družboslovne smeri,
- da imajo znanja in sposobnosti ter druge lastnosti za organiziranje in vodenje delovnega procesa,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju organiziranja in vodenja delovnih procesov,
- da prijavijo predlog programa dolgoročnega razvoja in način uresničevanja v 4-letnem mandatnem obdobju

Izbrani kandidat bo imenovan za obdobje 4 let. Písne prijave z ustreznimi dokazili naj kandidati naslovijo na »razpisno komisijo« v 15 dneh po razpisu. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po poteku roka za prijavo.

»ODGOVOR NA POTREBE VAŠEGA AVTOMOBILA«

ZASTAVA FIAT

SERVIS NOVO MESTO

— konkurenčne cene
servisnih uslug

ZASTAVA ŠKODA

SERVIS TREBNJE

— pooblaščen servis za vozila zastava in škoda
— originalni rezervni deli
— konkurenčne cene

Volkswagen ZASTAVA

SERVIS METLIKA

— elektronska diagnostika motorja
— elektronski test zavor
— elektronska nastavitve iz teka koles
— originalni rezervni deli
— konkurenčne cene

V NOVOTEHNI odgovarjamo na potrebe in pričakovanja lastnikov vozil VW-AUDI, (GOLF, JETTA, PASSAT, AUDI), ŠKODA, in FIAT-ZASTAVA.

OD 27. JUNIJA DO 17. JULIJA

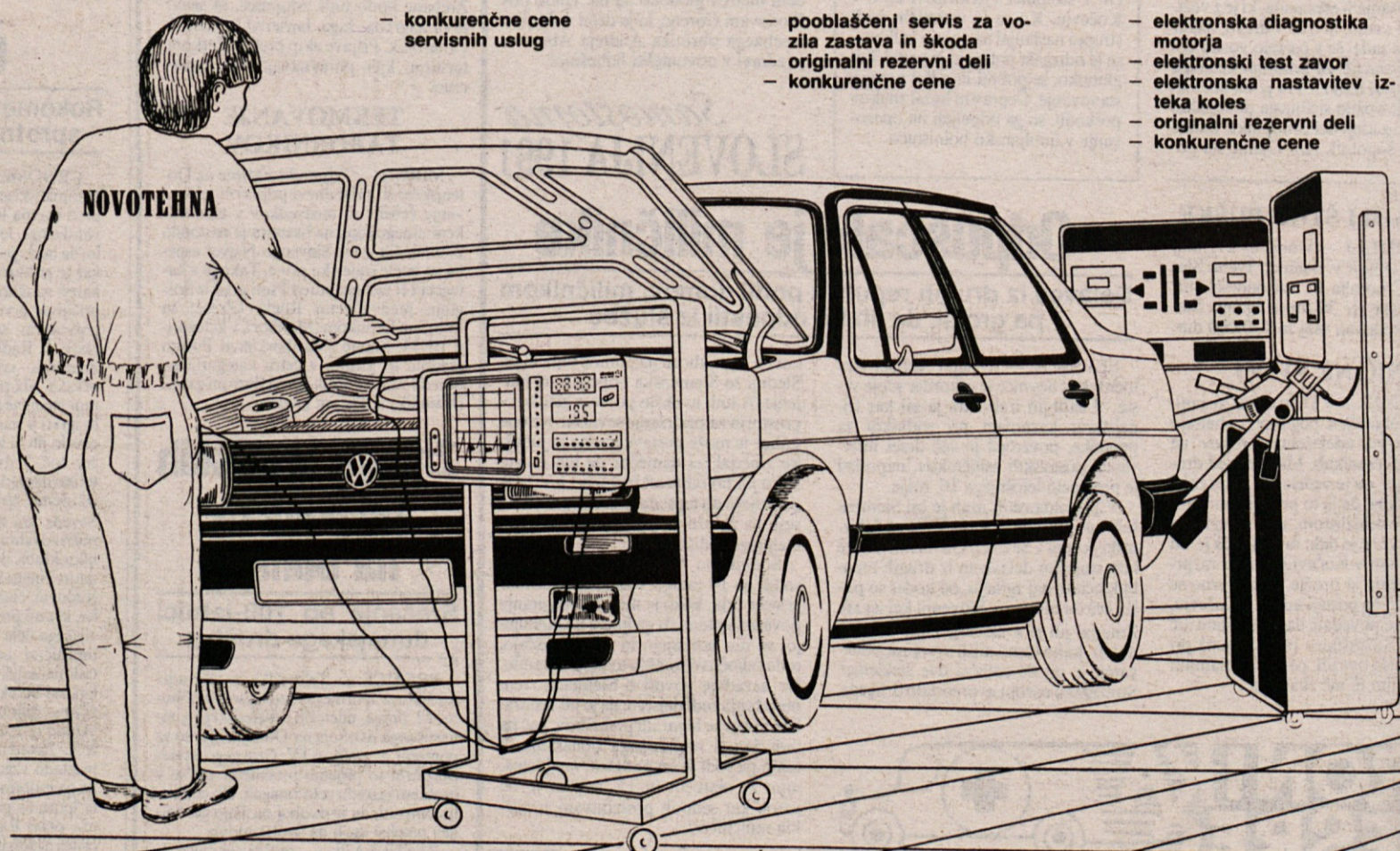
smo pripravili posebno prilagojen program uslug vsak delovni dan
OD 7.00 DO 17.00.

Ob redni pomoči za vzdrževanje vašega vozila vam nudimo tudi **10 % POPUST** za delo in brezplačen nasvet za kasnejše vzdrževanje vašega vozila.

Dodatna **UGODNOST** za **VSAKEGA 20. KORISTNIKA USLUG** v tem času.

Brezplačno delo pri naslednjem preventivnem pregledu.

NOVOTEHNA
AVTOMOBIL

— **SERVIS NOVO MESTO, ŠMIHELSKA 12, tel.: 21-538**
— **SERVIS TREBNJE, POD GRADOM 9, tel.: 44-025**
— **SERVIS METLIKA, CESTA 15. BRIGADE 1, tel.: 58-197**

DOM UPOKOJENCEV IN OSKRBOVANCEV IMPOLJCA, p.o. SEVNICA

Komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA
prosto delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

— **vodenje finančno-računovodske
službe zavoda**

Pogoji:

- višja ali visoka izobrazba ekonomske smeri in 5 oz. 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih na računovodskem področju;
- organizacijske in vodstvene sposobnosti ter odgovoren odnos do gospodarjenja z družbenimi sredstvi in do sodelavcev;
- delovno razmerje se sklepa za 4 leta, nastop dela 1. 9. 1991 oz. po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev in opisom dosedanjega dela na naslov: Dom upokojencev in oskrbovancev Impoljca, 68290 Sevnica, z oznako Komisija za delovna razmerja, v 15 dneh od dneva objave. Stanovanja ni.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po zaključnem izbornem postopku.

SREDNJA ŠOLA KOVINARSKÉ IN ELEKTROTEHNIČNE USMERITVE KRŠKO Krško, Hočevarjev trg 1

RAZPISUJE DELA IN NALOGE

1. učitelja angleškega jezika — profesor
2. učitelja elektrotehničnih predmetov — dipl. ing., elektronik

Pogoji:

- točka 1: kandidat mora imeti ustrezno visokošolsko izobrazbo
- točka 2: kandidat mora imeti ustrezno visokošolsko izobrazbo

Delovni mesti razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Pričetek dela: 1. IX. 1991
Prijave z dokazili o izobrazbi naj pošljejo kandidati v 10 dneh po objavi tega razpisa. Prijavljeni bodo obveščeni o izbiri kandidata v devetih dneh po izteku razpisa.

Osnovna šola narodnega heroja Martina Kotarja v Šentjerneju

razpisuje prosta dela in naloge

— **POMOČNIKA RAVNATELJA** za 4 leta

Imenovanje velja od 1. 9. 1991.

Za pomočnika ravnatelja je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje pogoje za učitelja po 96. členu Zakona o osnovi šoli in ima:

- opravljen strokovni izpit,
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi razpisa delegaciji delavcev v svetu šole.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po roku za prijavo.

Iskra

Industrija kondenzatorjev in opreme
Semič, d.o.o.
Vrtača 1

po sklepu upravnega odbora podjetja daje naslednji:

RAZPIS

V najem dajemo nepremičnine stavbe in zemljišča (nekdanji obrtni servis) v Semiču.

Gradbene nepremičnine obsegajo:

- **zemljišče velikosti 28 a 30², ki je komunalno opremljeno z vodo, elektriko in kanalizacijo**
- **glavno zgradbo — proizvodno halo »A« — gradbene površine 529,80 m²**
- **garaža oz. pomožni objekt »B« — gradbene površine 108,22 m²**
- **priročno skladišče »C« — gradbene površine 41,60 m²**
- **skladišče vnetljivih tekočin »D« — gradbene površine 11,31 m².**

Vsi zainteresirani za najem navedenega objekta naj dostavijo pisмено vlogo, ki naj poleg osnovnih podatkov ponudnika vsebuje tudi kratek opis proizvodnega programa s številom možnosti zaposlitve delavcev Iskre Semič, predvidena vlaganja v objekte, čas najema in višino najemnine.
Vse ostale informacije lahko dobite na telefonski št. (068) 56-230, int. 288.
Ogled prostorov je možen v času razpisa vsak dan po predhodnem dogovoru.
Pismene vloge s priloženo ponudbo naj interesi pošljejo v 7 dneh po objavi razpisa na naslov: ISKRA, Industrija kondenzatorjev in opreme, d.o.o., Semič, Vrtača 1.

Samostojna
SLOVENIJA 1991

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moža, očeta, starega očeta in praočeta

ANTONA VOVKA

upokojenca

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in članom Gasilskega društva Bela Cerkev, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, prinesli cvetje in nam ustno in pisno izrazili sožalje. Lepa zahvala sodelavcem, obema govornikom, pevcem za prelepe pesmi in gospodu župniku za opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: žena Gizela, sinova Anton, Stanislav in Jakob z družinami

V SPOMIN

Te dni mineva leto, odkar žalujemo za našo ženo, mamo, babico, sestro in teto

ANGELO KASTELIC

roj. Predovič, iz Ljubljane, Hradeckega 48

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen prerani grob.

Vsi njeni

ZAHVALA

Tiho prihaja mrak,
plah je njegov korak,
plaho bega,
Srce, zakaj drhtiš?
Česa, povej, se bojiš?
Vsega, vsega...

(O. Zupančič)

Ob nenadni tragični izgubi našega 44-letnega sina, očeta, brata in strica

BOGDANA ZAMIDA

z Uršnih sel 99

se iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč v težkih trenutkih sosedom, prijateljem, posebno g. Malovrhu in vsem za podarjeno cvetje in izraze sočutja, kolektivom Mercator blagovnica, Iskre Tenel, Občinske geodetske uprave in Sekcije za promet ŽTO Novo mesto, govorniku g. Šobarju za poslovilne besede, g. Berusu za zaigrano Tišino. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred in tolažilne besede.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

AMALIJA VOVK

iz Trebnjega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vse darovane sv. maše. Posebna zahvala dr. I. Kranjcu, ki je dolgo let skrbel za njeno zdravje, osebju internega oddelka - šoku Splošne bolnišnice Novo mesto, gospodu župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Tiho, brez slovesa nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

SLAVKO HOČVAR

iz Dol. Kamenc

Zahvaljujemo se vsem sosedom, sorodnikom, znancem za takojšnjo pomoč, izrečeno sožalje in darovano cvetje. Iskrena hvala CP Novo mesto, GD Kamence in GD Novotek, upokojenskemu pevskemu društvu, govornikom Ivo Ivkoviču in Sonji Pirc za ganljive besede ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Se posebno se zahvaljujemo družinam Koračin, Tonkovič, Tramte, Strajnar, Mlakar, Murgelj, Purič in družini Vaupotič za nesebično in vsestransko pomoč.

Žalujoci: žena Rozi, sin Slavko in hči Majda z družinama ter vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je prerano zapustil moj oče in brat

ANTON MOHORČIČ

iz Vidošič 15 pri Metliki

Od njega smo se poslovili dne 26.6.1991 na pokopališču pri Svetem Roku v Metliki. Iskreno se zahvaljujemo osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, zdravnikom Zdravstvenega doma Metlika g. dr. Mlačku in dr. Videtiču. Posebno se zahvaljujemo sosedu gospe Lojzki Vrtačič, govorniku g. Mavretiču iz Drašič za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred.

Žalujoci: sin Tone, sestre Marija in Katarina ter brat Jure z družinami

Metlika, Črnomelj, Paris

ZAHVALA

30. junija nas je v 75. letu starosti nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat, dedek, stric in tast

ANTON TEKSTOR

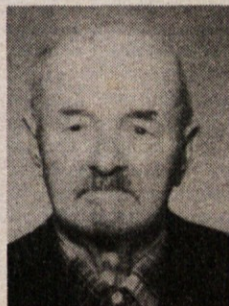
iz Ždinje vasi 3 A

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu govorniku za poslovilne besede, KS Ždinja vas in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, ded, praded, brat in stric

FRANC BREZNIKAR

z Gorenje Dobrave 5, Trebnje

Ob izgubi se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste bili z nami v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Trebnje za številne obiske v času njegove bolezni, g. župniku za lepo opravljen obred, cerkvenemu pevskemu zboru za zapete žalostinke, Majerjevi za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemi.

(Gregorčič)

FRANCIJA FINKA,

roj. 1951

iz Obrha pri Dolenjskih Toplicah

se iskreno zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred in ganljiv poslovilni govor, pogrebnikom, sorodnikom in vaščanom. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam izrekli sožalje in se poklonili njegovemu spominu. Posebno zahvalo smo dolžni družini Bobnar za njihovo pomoč v za nas najtežjih trenutkih.

Oče, mati in vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 92. letu starosti zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra, svakinja, teta in tašča

MARIJA BELIČIČ

iz Črnomlja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, podarili cvetje in jo pospremili na njeno zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju ZD Črnomelj, posebno medicinski sestri Minki za prijaznost in medicinsko pomoč pri njeni bolezni. Posebno zahvalo smo dolžni prizadevnim sosedom za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se tudi prof. Kambiču za poslovilne besede, pevcem in gospodu dekanu za lepo opravljen obred.

Žalujoci vsi njeni

Črnomelj, Ljubljana, Nemčija, Kanada

Borut Novak

Številne grožnje in besedne vojne z juga države so v minulih mesecih slovensko policijo — vsaj njen operativni del, med katerega je sodil tudi Borut Novak, ki je bil zadnjih pet let poveljnik posebne enote novomeške milice — prav silile, da se na morebitno nevarnost pred dogodki, kakršnim smo jim bili priče minule dni, sproti in temeljito pripravlja. Da je bilo delo temeljito, kaže narejeno in doseženo. »Od predplebiscitnih dni naprej smo se na novomeški postaji milice skupaj z rezervisti pripravljali na možen tovrsten razplet. In to seveda ob rednem delu, ki ni prav nič trpelo, prej bi lahko rekel nasprotno. Noben miličnik ni šel delovnih ur, jasno je pač bilo, da se morajo s stopnjevanjem napetosti stopnjevati tudi naše aktivnosti. Pred proglasitvijo samostojnosti smo aktivirali vso rezervno sestavo in ta je v uniformah še danes. Toda vse to bi pomenilo sila malo, ako bi jo v uniformah, pa najsi gre za aktivno ali rezervno sestavo, ne bi pokazali drže, ki me je presenetila in hkrati presunila. Ako ne bi bilo takojšnje in tolikšne podpore ter pomoči javnosti. Verjemite mi, da živeti s tem spoznanjem, četudi v eni roki vsekoli držiš orožje, pripravljeno na strel, v drugi pa radijsko postajo, od katere si v vojni enako odvisen, kot od orožja, ni prav nič težko.«

Pred petnajstimi leti, ko je Borut obiskoval srednjo miličniško šolo v Tacnu, so gojenci vodili in se urili za boj s kriminalom in zunanjim sovražnikom, danes polagajo izpit, na katerega jih takrat ni nihče pripravljali. Vsakdanje življenje so zamenjali z življenjem na barikadah, veliko jih sodeluje pri blokadi vojašnice v Bršljinu, nadzorujejo gibanje oseb in vozil, premike sovražnih enot. Kdaj bodo znova doma, ne ve nihče. Tudi Borut ne. Zato pa trdno upa, da dan, ko bo znova lahko pozdravil zeleno bratovščino na Gorjancih, žogobrcarske prijatelje, s katerimi se je še pred štirinajstimi dnevi veselil pod Miklavžem, ne more biti daleč.

B. BUDJA

Halo, tu bralec »Dolenjca«

Tokrat le dva klica, saj so nas v četrtek zvečer že pestile mnogo hujše skrbi — grozeča okupacija

Da se v komaj osamosvojeni državi Sloveniji dogaja nekaj izrednega, je pričal tudi naš dežurni četrtkov telefon. V času, ko druge četrtke zvoni do onemoglosti, je tokrat sprejel le dva klica. Ljudje so, razumljivo, pozabili na vsakdanje probleme, saj je bilo pomembnejše zvedeti, kakšnega posla se je proti Sloveniji lotila okupatorska jugoslovanska armada.

Poklicala je gospa Pavla, ki se je pred štirinajstimi dnevi pritožila nad delavci trebanjskega Komunalnega podjetja, da so brez ustreznih opozorilnih znakov popravljali cesto med Veliko Loko in Trebnjem v vasi Kamni Potok. Tako je z avtom zapeljala čez delovnice v trenutku, ko so delavci razpoko na cesti zalivali s katranom, ki je izdatno oškropil njeno vozilo. Delavci so dogodek pospremili s krobom. Gospa Pavla se delavcem Komunalnega podjetja

Trebnje naiskrenejše opravičuje za krivično obdolžitev, cesto so namreč brez potrebnih znakov popravljali in se nje-nemu od katrana počrnelemu avtu krohotali delavci Cestnega podjetja, kar je ugotovila naknadno.

Gospa J. iz novomeškega naselja Slavka Gruma pa je potožila nad novomeškim prometom. Zanimajo jo, če bo zdaj, ko ima Novo mesto nov most, mestni center bolj dostopen z avtobusom. Dokler ni bilo nove avtobusne postaje, je avtobus ustavljal vsaj v Kandiji, zdaj pa ne. Gospa J. je že starejša in težko hodi, zato zdaj skoraj ne more v mesto. Že pred nekaj tedni je direktor Avtobusnega prometa Gorjanci Marjan Smrke povedal, da imajo že dolgo narejeno študijo o mestnem prometu. Po izgradnji novega mosta bi lahko vpeljali krožni promet. Kdaj tak mestni promet res bo, pa odloča denar in zdaj verjetno še kaj drugega.

Z. L.-D.

Muharji tekmovali

Predsednik RD Kočevje obakrat med najboljšimi

FARA — Tekmovanje v muharjenju je organizirala pred kratkim Ribniška družina Kočevje. Udeležilo se ga je 20 njenih članov, pokrovitelj tekmovanja pa je bila zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto. Tekmovanje je bilo ob Kolpi in na Kolpi pri Fari.

Letos je kočevska ribiška družina razdelila tekmovanje na dva dela in so prvič tekmovali tudi v suhih disciplinah. Rezultati:

Suhe discipline: 1. Jože Štivec, 2. Tomaž Arko, 3. Dare Kalabota idr.

Lov rib z muharico: 1. Bojan Šomen, 2. Andrej Hrovatin, 3. Tomaž Arko idr.

Najboljši trije v vsaki disciplini so prejeli kolajne in praktične nagrade, ki sta jih prispevala Posestvo Snežnik in zasebna trgovina z ribiškimi priborom Alojza Urha. Najboljši v lovu rib z muharico pa so se uvrstili tudi na meddržinsko tekmovanje v muharjenju za »Zlatega lipana« prihodnje leto. To tekmovanje za največjo uplenjeno ribo je vsako leto na Brodu na Kolpi, udeležujejo pa se ga ekipe slovenskih in hrvaških ribiških družin pa tudi gostje iz zamejstva.

J. P.

S prizorišča vojne na Medvedjeku

Reportaža z mesta razdejanja, ki ga je povzročila največja bitka na Dolenjskem pa tudi v Sloveniji

MEDVEDJEK — V petek malo pred enajsto uro dopoldan se je kmet Tone Kotar zadnjič zazrl v nebo, trenutek zatem ga je v srce zadel kos raketnega izstrelka iz okupatorjevega miga. Krvavel je in nihče mu ni mogel pomagati. Pogumni najmlajši Kotarjev sin se mu je hotel približati z lončkom vode, vendar se je pred novim napadom moral umakniti. Bombe so iz jastrebov in migov padale vseprek. Gospodar je za vedno zatisnil oči pri kozolcu enojčku sto metrov stran od avto ceste, zatem je zagorelo. Kozolec in gospodarsko poslopje sta bila v trenutku v plamenih in le gasilec Velikega Gabra se je zahvaliti, da so uspeli obvarovati novo Kotarjevo hišo. Zoglenelo truplo 58-letnega gospodarja Toneta so šele zvečer položili v krsto, vendar so se domačini tega kraja raje izognili, zato tudi v nedeljo dopoldan, ko so ga na pokopališču v Velikem Gabru polagali k zadnjemu počitku, ni bilo velikega pogreba. Za njim je jokalo le pet otrok in žena Genovefa ter ožje sorodstvo.

Pogorišče Kotarjeve domačije na Medvedjeku smo obiskali v ponedeljek dopoldan, ko je v tem klanu na pol poti med Novim mestom in Ljubljano še vse dišalo po smodniku, čeprav so se enote Jugoslovanske armade v nedeljski noči umaknile proti Zagrebu in se ustavile v Krakovskem gozdu. Seveda smo najprej odšli do Kotarjeve domačije, kjer je bilo tistikrat kar precej tujih novinarjev, in prisluhnili pričam. Beno Kozlevčar iz Velike Loke je bil tisto petkovo jutro v službi v trebanjskih Tesnilih. Ko je zvedel, da poka, je sedel v avto in se odpeljal do Kotarjevih na Medvedjek, saj je Kotarjeva Jožica njegovo dekle. »Vsi so stali ob avto cesti pri tovrstnih in se pogovarjali s šoferji. Ta čas so priletela letala in uspelo nam je le toliko, da smo prišli do hiše. Ko je prvič počilo in zadelo očeta pri kozolcu, sem se vrgel na dekle in skupaj sva se pritajila k tlom. Bombni drobec je preluknjel le moj avto. Ko sem videl, da gori gospodarsko poslopje, sem se odpeljal po pomoč v Veliki Gaber. Gasilci so se hitro zbrali in reševali. Reševali so še med bombnim napadom, saj so se migi in jastrebi takrat že spet vrnili. Pri tovrstnih so obležali šoferji, ki so bili pri malici. Šest je bilo takoj mrtvih. Drobcu so ubili tudi dve kravi in dve telici, ena krava pa je zaradi dima poginila naslednji dan. Tudi za prašiče ne vemo, če bodo ostali. Škoda je velika, vendar bi lahko bila še večja, če bi migi zadeli bližnje skladišče Kemije impek, kjer imajo shranjene neke zelo strupene snovi«, je dejal Beno Kozlevčar.

Za hip se ozremo po bližnjih poljih, posejanih s koruzo. Povsod so sledi bomb, pravi mali kraterji. Prav v času našega obiska je bila pri Kotarjevih komisija Centra za socialno delo iz Trebnjega. V hišo se zaradi žalosti nismo upali, zato smo počakali, da nam je o tragediji povedal še 20-letni Kotarjev Tonček. »Kar slutil sem, da bo nekaj narobe. Dan prej je nad našo hišo krožil vojaški helikopter in občutek sem imel, da fotografirajo našo rampo protitočne obrambe. Zato sem v petek takoj, ko je padla prva raketa v bližino rampe, skočil za volan traktorja, z verigami zapel rampo za iztreževanje raket in vse skupaj potegnil v bližnji gozd. Kasneje sem opazoval, kako so iz letala s strojničnimi rafali obstreljevali vse okoli te male kovinske hišice. Pokale so bombe in čutil sem, da je sodni dan«, še vedno pod vtisom vojne pripoveduje Kotarjev sin Tone in nadaljuje: »Moj oče je bil vedno za to, da se Slovenci odcepimo in velikokrat smo skupaj sanjali o Evropi. Vedno je potarnal, ko je moral plačevati davek za vojsko, češ, kaj nam bo orožje. Pa mu je življenje vzelo prav to. In še to naj povem, ta kozolec je pogorel v

prvi svetovni vojni, v drugi in sedanjí vojni. Kotarjev Tone je še pripomnil, da smo bili novinarji, poleg gasilcev iz Velikega Gabra in Novega mesta prvi, ki smo si prišli ogledat tragedijo. Teritorialci se še niso oglasili, pa tudi nikogar od civilne zaščite še ni bilo. Kdo bo pomagal Kotarjevim in kdo jim bo povrnil veliko škodo, se do ponedeljka še ni vedelo.

In še o prizorišču, kjer razbiti tovrnjaki nemo čakajo, da jih bodo pospravili. Najbolj je poškodovan tovrnjak vlačilec koprške registracije. Pred njim je v času napada sedelo šest šoferjev in letalski izstrelak je priletel prav tja. Do večera si nihče ni upal približati truplom.

Gasilci novomeške poklicne gasilske enote se mučijo okrog tovrnjaka — ci-

od izstrelkov. Luknje so velike kot človeška pest. Vsa stekla so od detonacij popokala, vhodna vrata so se pod rafali dobesedno razcefrala. Ljudje so se izselili v dolino, k sorodnikom na varno.«

Jože Praznik iz Velikega Gabra zmaguje

bor za čiščenje pušk in celo vojaške knjižnice. Človek je imel občutek, kot da so vsi vojaki umrli ali pa zelo hitro pobeignili.

»ČOVJEČE, SI LUD, TAMO TI JE RAT!«

Na koncu bi rad zapisal še svojo osebo izkušnjo in prvo srečanje z strahotami vojne, ki sem jo doživel prav na Medvedjeku v času najhujših borb in letalskega napada. Z nalogo »vojne dopisnika« me je v te kraje v petek ob 10. uri poslal urednik. Tesnoba se me je držala že na avto cesti tja do Trebnjega in naprej, ko nisem srečal niti enega vozila, vsa leta pa smo bili vajeni, da smo prav zaradi prometa s težavo in z glavno v torbi prebijali v slovensko prestolnico. Cesta je bila seveda zaprta od Trebnjega do Radohove vasi. Pa sem se vseeno peljal in ko sem prispel pod klane Medvedjek, sem srečal televizijsko ekipo, za katero sem šele kasneje zvedel, da so člani družbe CNN. Nadaljeval sem vožnjo kar po travi in obšel prvo kamionsko prepreko. Peljal sem se po stari cesti in nič posebnega nisem opazil. Ozrl sem se proti avto cesti in iz avta skozi kromovje opazil vojaške tovrnjake in oklepne. Vse je bilo tiho in mirno. Naletel sem še na eno oviro, potem pa obrnil avto, saj se naprej ni več dalo. Rekel sem si: Fotografiral bom preluknjana vojaška vozila, da mi bo šef vsaj verjel, da sem bil na Medvedjeku. Stopil sem iz avta vzel torbo, takrat pa mi je nad glavo zaropotalo. Rafal je prišel iz oklepnega vozila. Sam ne vem, kako sem se spet znašel v svojem avtu in se sklonjen odpeljal s prizorišča. Ustavil sem se pri televizijski ekipi in medtem ko sem lezel iz avta, mi je eden od novinarjev v srbohrvaščini vpil: »Čovječe, si lud, tamo ti je rat!«. Brez besed sem se odpeljal dalje in pri Trebnjem ustavil pri miličniški patrulji. Po kratkem pogovoru sem doživel še letalski napad. Migi, orli in jastrebi so me skupaj z miličniki vrgli v blaten jarek ob avto cesti, zatem mi je bilo vojne vrh glave. Z Medvedjeka sem prinesel le kratko poročilo za posebno številko Dolenjskega lista, na prizorišče pa sem se spet upal šele v ponedeljek, ko so sivo razno razpoloženi okupatorji odšli na drugo lokacijo.

JANEZ PAVLIN

Tone Kotar ml. — »Uničili so nam skoraj vse. Sedaj čakamo, da pridejo pogledat.«

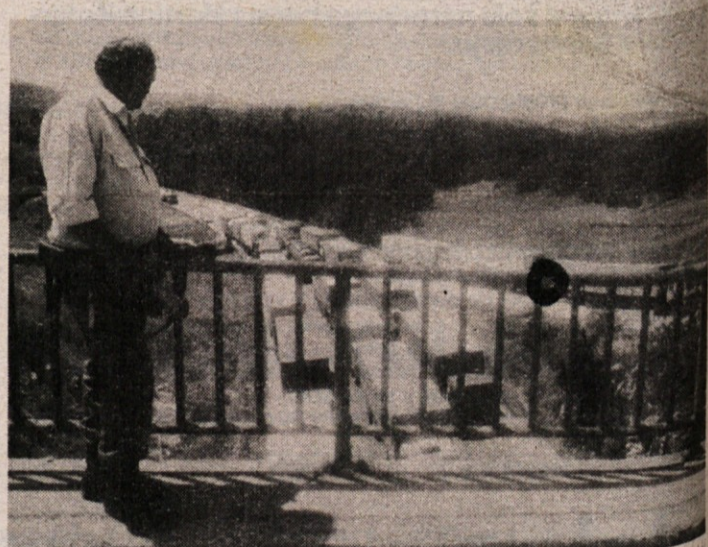
z glavo; »Nič ne delamo, vsi smo preplašeni, marsikje je živina sama doma in kliče gospodarja. Doklej bo to še trajalo?«

Z nadvoza smo se z ekipo Vašega kanala spustili na del avto ceste, kjer so bili od četrtka ujeti pripadniki armade. Cesta je bila bojišče. Tulci izstreljenih nabojev iz mitraljezov so ležali vsepovsod, pomešani med konzerve, cigaretno škatlice, pa tudi steklenica vodke je bila zraven. Niže po cesti so bili ostanki prve barikade. Večina tovrnjakov je odpeljala, ostala so le poškodovana vozila, ki so povečini imela pripeto novomeško registracijo: kombi, last osnovne šole iz Mokronoga, je bil od strelav močno poškodovan in brez stekel, poltovornjaki Dane, GG in drugih podjetij in ustanov so kazali eno podobo. Na enem od tovrnjakov je bilo mogoče videti kupa vojaške opreme, zaboj s kruhom, pri-

• POMAGAJO TUDI CB POSTAJE — CB postaje, ki jih ima doma ali v svojih avtomobilih tudi nekaj sto Dolenjcev, skrbje za obveščanje tudi v tem izrednem času. Tudi sam jo imam vgrajeno v svoj avto in mi je že velikokrat pomagala iz težav. V ponedeljek je na Medvedjeku dobro služila tudi poklicnim gasilec iz Novega mesta. Njihove UKV zveze so odgovorile, pri reševanju cisterne z vnetljivim kerozinom pa so potrebovali nujen posvet s komandirjem v Novem mestu. Na poziv po postaji se je takoj oglasil »cebejaš« na Šmarjetni gori nad Kranjem, sprejel naročilo in se po telefonu povezal s poklicno enoto v Novem mestu. V nekaj minutah je vodja reševanja Janez Gornik sprejel navodila svojega poveljnika.

sterne, iz katere odtoka kerozin, gorivo za letala. Cisterna je nepoškodovana, vendar je zaradi vročine počila. Kaj bo, če bo prišlo do še hujše nesreče? Cisterne ne morejo umakniti, saj je na tem delu avto ceste še najmanj 50 vlačilcev, nekateri imajo izpraznjene pnevmatike, drugi od izstrelkov preluknjana vetrobranska stekla. Pogled z nadvoza kaže, da je bila tudi za močna vojaška vozila ta prepreka pretrd oreh. Zato so se branili drugače.

Na nadvozu je stal domačin Bojan Vovk, nadzornik Elektro podjetja iz Novega mesta, ki je bil v petek priča dogodkom na Medvedjeku in je napravil s svojo video kamero edinstvene posnetke letalskega napada. O tem je dejal: »Tudi najstarejši, ki vedo, kaj je vojna, ne pomnijo, da bi se v njihovih krajih lahko dogajalo kaj hujšega, pove, ko si skupaj ogledujemo posledice letalskega napada. Postaja nam jasno, da okupatorjem ni šlo le za napad na cestno blokadno, temveč so streljali izključno na civilne cilje. Ne le Kotarjeva, tudi druge hiše, ki so tik nad pobočjem klanca na Medvedjeku, so vse preluknjane

TOVRNJAKI SO PREPREČILI POT PROTI LJUBLJANI — Od četrtka do ponedeljka zjutraj so bila vojaška vozila ujeta med dve barikadi na klanju Medvedjek. Tovornjaki, med katerimi je bilo največ tranzitnih z naloženimi kontejnerji, so stali v treh vrstah v dolžini štiristo metrov. S kročcem je označeno mesto, kjer je obležalo od letalske bombe razmesarjenih šest šoferjev.

Za taka dejanja ni in ne more biti opravičila

Slovenski narod tako kot ob okupaciji 1941. leta ne bo popustil v svoji želji po svobodi

Izvršni odbor Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije izraža, v imenu udeležencev NOB, najgloblje ogorčenje in odločen protest zaradi surove agresije enot »Jugoslovanske armade« ter očitnega poizkusa okupacije Republike Slovenije. Ta neizvanni, brezobzirni, militaristični pohod je že povzročil številne človeške žrtve, velika razdejanja in ogromno gmotno škodo, kar je brez primera v današnjem času in v sodobni Evropi.

Samostojna SLOVENIJA 1991

Slovenija je bila vse do tega rušilnega pohoda nedvomno najbolj miren in stabilen del jugoslovanskega prostora ter ni dajala povoda, da se uporabi sila in orožje namesto dialoga ter reševanja problemov na mirolni in demokratičen način. Za taka dejanja ni in ne more biti opravičil. Za vse to bodo avtorji odgovorni pred zgodovino. Prepričani smo, da slovenski narod, tako kot ob okupaciji 1941. leta, ne bo dopustil, da bi zlomili njegovo jasno izraženo voljo po svobodi, neodvisnosti ter lastni, suvereni državi.

Pozivamo vodstvo armade in vse odgovorne za ta neizvanni napad, ki je terjal že toliko žrtev in povzročil toliko tragedij, da takoj prenehajo z nasiljem in prelivanjem krvi. Zahtevamo, da se vojska čimprej umakne v vojašnice in s tem odpre pot za mirno, demokratično urejanje zadev, da bi lahko obnovili normalne tokove življenja in dela.

Borci in udeleženci NOB se bomo po svojih močeh dejavno vključili in podprli vse napore za pravično obrambo našega narodnega dostojanstva in ozemlja Republike Slovenije. O tem bomo obvestili tudi borčevske organizacije v Jugoslaviji, sosednjih in drugih državah.

Republiški odbor ZZB NOV Slovenije

Samostojna SLOVENIJA 1991

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

TU JE OBLEŽAL OČE — Nekaj svečk pri ožganem kozolcu kaže mesto, kjer je obležal gospodar Tone Kotar. Novinar agencije AP je pokleknil in prižgal ugasle sveče.